

L'onn 2017 ha il maun public pajà tut en tut 2,94 milliardas francs per la cultura. Quai correspunda a circa 1,7 pertschient da las expensas da la communitad publica.

Pli che 3 920 fundaziuns svizras èn s'engaschadas l'onn 2019 per la cultura e per il temp liber.

Tranter ils onns 2017 e 2019 èn 35 pertschient dals films da kino svizzers vegnids producidos da dunnas.

L'economia culturala e creativa da la Svizra ha occupà da l'onn 2016 fin l'onn 2018 en media 260 000 persunas, quai èn 6 pertschient da las plazzas da lavur da la Svizra.

Passa 70 pertschient da la populaziun svizra ha visità almain in museum, in concert u in monument durant l'onn 2014.

64 pertschient da la populaziun svizra han pratigà l'onn 2014 in'actividad culturala sco amaturas ed amatur.

L'onn 2014 han pli che 70 pertschient da la populaziun prendì part a festas tradiziunals u a festas popularas.

Passa 1,2 milliuns persunas han visità l'onn 2019 ils 10 festivals da musica ils pli gronds da la Svizra.

L'onn 2019 han ils kinos da la Svizra mussà 2 067 differents films, da quels 316 films svizzers.

L'onn 2018 existivan en Svizra passa 1 100 museums che han registrà tut en tut 13,3 milliuns entradas.

Ils 29 teaters ils pli gronds da la Svizra han mussà durant la stagiun 2018/2019 var 6 000 represchentaziuns ch'èn vegnidas visitadas da var 1,4 milliuns aspectaturas ed aspectatur.

Almain 10 710 scolaras e scolar han fatg part l'onn 2019 d'in barat en in'otra regiun linguistica.

Taschenstatistik Kultur in der Schweiz

Statistique de poche de la culture en Suisse

Statistica tascabile della cultura in Svizzera

Survista statistica da la cultura en Svizra

2020

Survista statistica da la cultura en Svizra 2020

Finanziaziun da la cultura

- 8 Finanziaziun da la cultura tras il maun public
- 14 Finanziaziun da la cultura tras fundaziuns
- 16 Finanziaziun participativa en il sectur cultural
- 18 Premis da cultura
- 20 Expensas da las chasadas privatas per la cultura
- 22 Finanziaziun da la cultura en la cumparegliaziun internaziunala

Economia culturala

- 26 Economia creativa svizra
- 30 Diversidad e gender en la cultura

Praticas culturalas

- 36 Visitar instituziuns culturalas
- 40 Motivs ed impediments per activitads culturalas
- 42 Lavur voluntara e cultura d'amateurs
- 46 Far e tadar musica
- 48 Furmaziun musicala
- 50 Barat linguistic e cultural

Purschida culturala e diever da la cultura

- 54 Film e kino
- 60 Museums
- 66 Museum naziunal svizzer
- 68 Archeologia e monuments
- 70 Lieus degns da protecziun
- 72 Patrimoni cultural e cuntradas culturalas
- 74 Patrimoni cultural viv
- 76 Teater, saut ed opera
- 78 Festivals ed open airs
- 80 Musica
- 84 Games
- 86 Litteratura e medias
- 94 Biblioteca naziunala svizra

Di svizzer dals chastels, Castelgrande, Bellinzona

L'Uffizi federal da cultura ha l'incumbensa da laschar far, da rimnar e da render accessibels studis e retschertgas davart la politica culturala, davart la promoziun da la cultura e davart l'economia culturala. Per quest intent publitgescha el per la settavla giada en seria ed en quatter linguas naziunalas la «Survista statistica da la cultura». La publicaziun chatta grond interess en la politica, en la societad civila e tar la vasta populaziun sco er en las medias, en la scienza e tar ils partenaris da la politica culturala en Svizra ed a l'exteriur.

Las statisticas da la cultura suttastritgan l'impurtanza da la cultura en la societad sco er en l'economia e furman la basa necessaria ed utila per las debattas politicas sco er per il barat tranter e cun ils circuls interessads. Ellas èn in instrument per realisar las axas d'acziun da la nova Missiva da cultura 2021–2024: per promover la participaziun culturala, per sustegnair la creaziun e l'innovaziun e per rinforzar la coesiun sociala. La Survista statistica ademlescha quest giavisch e furnescha en spezial novas infurmaziuns davart il patrimoni cultural viv e davart la represchentanza da las schlattainas en il sector cultural. Da nov cuntegna questa ediziun er statisticas davart il barat cultural e linguistic tranter las differentas regiuns da la Svizra. Las consequenzas da la crisa da COVID-19, en la quala nus ans chattain actualmain, n'èn betg anc visiblas en questa ediziun da la Survista statistica. Igl è dentant gia cler che questas consequenzas vegnan ad esser considerablas per la cultura sco er per tut l'economia e per l'entira societad.

Las statisticas da la cultura èn ina contribuziun impurtanta per analizar la situaziun actuala e per enconuscher a temp ils svilupps futurs. Nus engraziain a l'Uffizi federal da statistica, als chantuns, a las citads ed a las vischnancas sco er als numerus partenaris, en spezial a las fundaziuns ed a las uniuns, ch'èn s'engaschads ensem cun nus per ina statistica da la cultura svizra d'auta qualidad.

Nus sperain che la lectura da questas statisticas sveglia Voss interess.
Isabelle Chassot, directura

En in mund pli e pli cumplex ch'è caracterisà da «big data» e da «fake news» daventan infurmaziuns e statisticas fidadas adina pli preziusas. Ellas èn elements impurtants per illustrar e per giuditgar il stadi actual, per prender decisiuns e per tschermer la direcziun en l'avegnir. Gist durant l'onn da la crisa da COVID-19 è er il vast public daventà conscient da quai: senza datas fidadas èsi fitg difficil, gea schizunt nunpussaivel, da sa far in maletg objectiv da la realitad.

Er en quest senn fa e sviluppa l'Uffizi federal da statistica dapi plirs onns ina purschida multifara da statisticas da la cultura d'auta qualidad. Ellas descrivan singuls secturs culturals sco film e kino, bibliotecas, museums u monuments. Ma er aspects transversals, sco la finanziaziun da la cultura (tras il maun public u tras las chasadas privatas), e l'aspect dal cumportament cultural e da la participaziun da la populaziun a la cultura, che vegn renconuschì ozendi sco aspect central, vegnan registrads en cifras ed analisads.

Questa ediziun è gia la settavla ediziun da la Survista statistica e dat perditga da la cooperaziun vinavant fritgaivla che vegn vivida tranter ils dus uffizis federals en il sector da las statisticas da la cultura.

En quest connex vegnan observads ils princips che valan liantamain sin plaun internaziunal per la statistica publica: Las differentas rollas tranter ils dus uffizis – da la descripziun dals fatgs sin basa da las datas fin a l'interpretaziun politic-culturala dals fatgs – vegnan respectadas sin las proximas paginas.

En quest senn vegnan preschentads a las lecturas ed als lecturs il medem mument resultats relevants e valitaziuns tematicas interessantas davart la cuntrada culturala en Svizra.

Nus giavischain novas enconuschientschas statisticas captivantas!
Georges-Simon Ulrich, directur

Finanziazion da la cultura

ZUSCHLÄGE FÜR 3D-VORSTELLUNGEN:
Fr. 2.- auf alle Ticketpreise
+ Fr. 2.- für 3D - Brille

Für alle weiteren Informationen über die Preise für 3D-Vorstellungen von HOLBI's Theater.

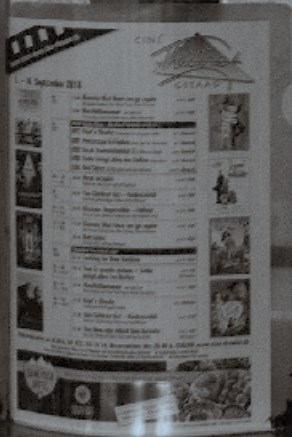
- Für alle Vorstellungen von HOLBI's Theater sind 3D-Brillen für Fr. 2.- zu erwerben. Die Brillen sind im Theater zu erwerben.
- Während der Vorstellung sind keine Bewegungen für die 3D-Brillen erlaubt.
- Für alle Vorstellungen von HOLBI's Theater sind 3D-Brillen für Fr. 2.- zu erwerben. Die Brillen sind im Theater zu erwerben.
- Für alle Vorstellungen von HOLBI's Theater sind 3D-Brillen für Fr. 2.- zu erwerben. Die Brillen sind im Theater zu erwerben.

Eintritt - Entrée

Fr. 17.-

ab 10 Jahren

in Begleitung Erwachsener

Finanziaziun da la cultura tras il maun public

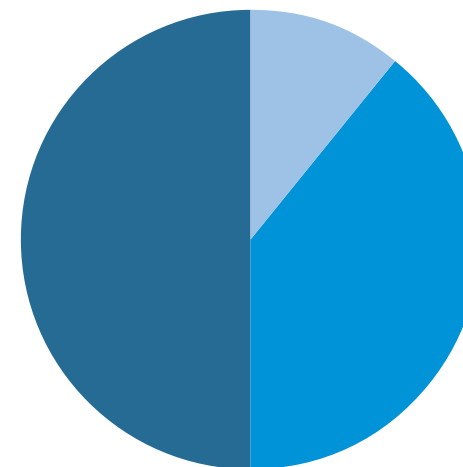
La statistica da la finanziaziun da la cultura tras il maun public mussa, cun tge imports che la Confederaziun, ils chantuns sco er las citads e las vischnancas finanzieschan il sector cultural en Svizra.

Questa statistica da la finanziaziun da la cultura vegn fatga da l'Uffizi federal da statistica e sa basa sin las datas da l'Administraziun federala da finanzas. Tenor questas basas fan las suandantas categorias d'expensas part dal sector cultural: pro-moziun generala da la cultura, musica e teater, museums ed art figurativ, bibliotecas e litteratura, tgira da monuments e protecziun da la patria, film e kino, meds da massa sco er perscrutaziun e svilup en cultura e medias.

Durant l'onn il pli actual cun datas disponiblas, l'onn 2017, han la Confederaziun, ils chantuns sco er las citads e las vischnancas pajà ensemen var 2 943 milliuns francs per la cultura. Quai corresponda a circa 1,7 pertschient da tut las expensas da las communitads publicas ed a circa 0,44 pertschient dal product interior brut.

Tenor il princip da subsidiaridad han surpiglià las citads e las vischnancas var 50 pertschient da las expensas, ils chantuns var 39 pertschient e la Confederaziun var 11 pertschient. Per abitanta u abitant han las citads e las vischnancas pajà en media circa 174 francs per la cultura, ils chantuns circa 136 francs e la Confederaziun circa 38 francs. Tut ils plauns statals ensemen han finanzià l'onn 2017 la cultura cun 348 francs per abitanta u abitant, entant che las expensas statalas han per exempel importà 4 511 francs per abitanta u abitant per la furmaziun, 1 964 francs per abitanta u abitant per il traffic e per la telecommunicaziun e 1 843 francs per abitanta u abitant per la sanadad.

Finanziaziun da la cultura tras il maun public tenor plauns statals¹ 2017

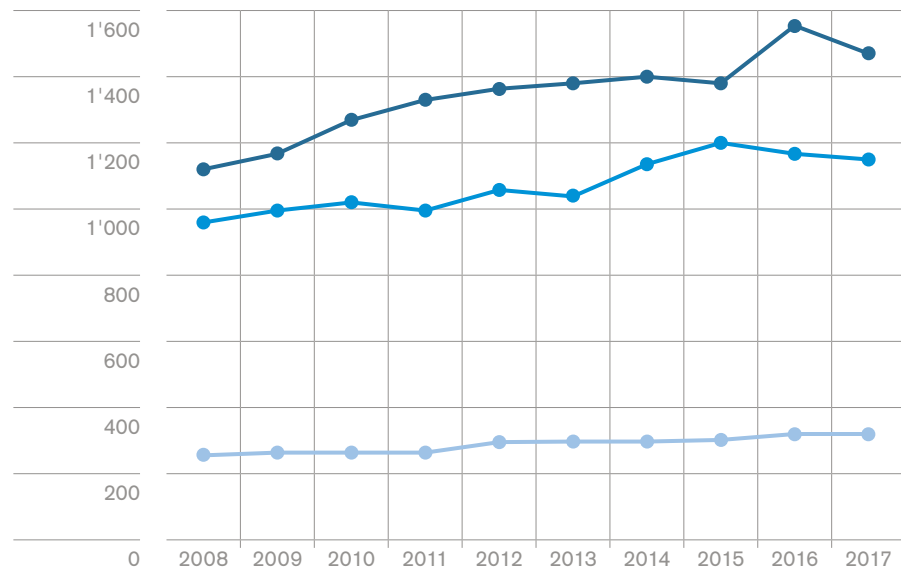
	en milliuns francs	en %	en francs per abitanta ed abitant
Confederaziun	321,8	11	38
Chantuns ²	1'149	39	136
Vischnancas	1'472,6	50	174
Total	2'943,5	100	348

¹ Rectifigada per ils pajaments da transfer tranter tut ils plauns statals. Il sport, il temp liber e la baselgia n'èn betg resguardads.

² Las contribuziuns da las lottarias èn cuntegnidas en las expensas dals chantuns. L'onn 2017 han quellas importà tut en tut circa 288 milliuns francs. (Swisslos, Loterie romande)

Finanziaziun da la cultura tras il maun public svilup tenor nivels statals 2008–2017¹

en milliuns francs

— Confederaziun
— Chantuns²
— Vischnancas²

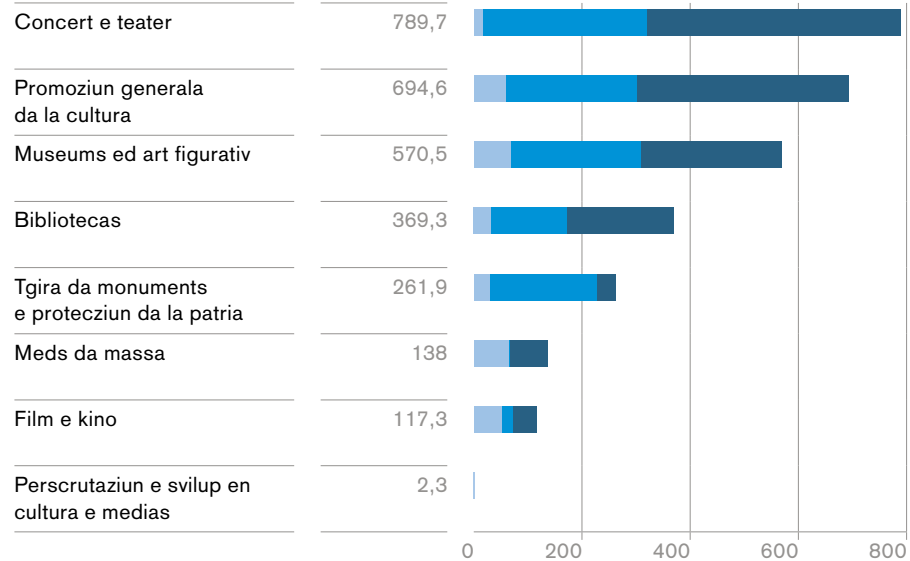
¹ Rectifitgada per ils pajaments da transfer tranter tut ils plauns statals.

² Las contribuziuns da las lottarias èn cuntegnidas en las expensas dals chantuns.

Finanziaziun da la cultura tras il maun public tenor domenas da la cultura e nivels statals 2017

en milliuns francs

Total

— Confederaziun¹
— Chantuns^{2,3}
— Vischnancas²

Promozion generala da la cultura: promoziun generala ed interdisciplinara da la cultura, promoziun d'occurrenzas culturalas; summas che na pon betg vegnir attribuidas ad autras rubricas.

Musica e teater: gestiun, mantegniment e sustegn da concerts e teaters; promoziun da musica, da saut, da teaters, da musicals, d'operas e da circus.

Museums ed art figurativ: administraziun, gestiun, mantegniment u sustegn da differents museums (incl. museums al liber), da gallarias d'art (sculpturas, maletgs, fotografias), da hallas d'exposiziun, e.u.v.; promoziun d'artistas ed artists figurativs.

Bibliotecas e litteratura: administraziun, gestiun, mantegniment e sustegn da bibliotecas sco er d'archivs istorics e litterars; promoziun e sustegn da societads da lectura.

Tgira da monuments e protecziun da la patria: administraziun, gestiun, mantegniment u sustegn d'edifizis e da lieus istorics, degns da protecziun u archeologics.

Meds da massa: promoziun da material cultural ch'è destinà a la diffusiun sur la televisiun, sur l'internet e

sur il radio; producciuns da multimedia, promoziun da cudeschs, da gasettas, da medias.

Film e kino: promoziun e distribuziun da producciuns da film; sustegn da festivals da film.

Perscrutaziun e svilup en cultura e medias: administraziun, gestiun u sustegn da la perscrutaziun applitgada e dal svilup experimental en il sector cultural ed en las medias.

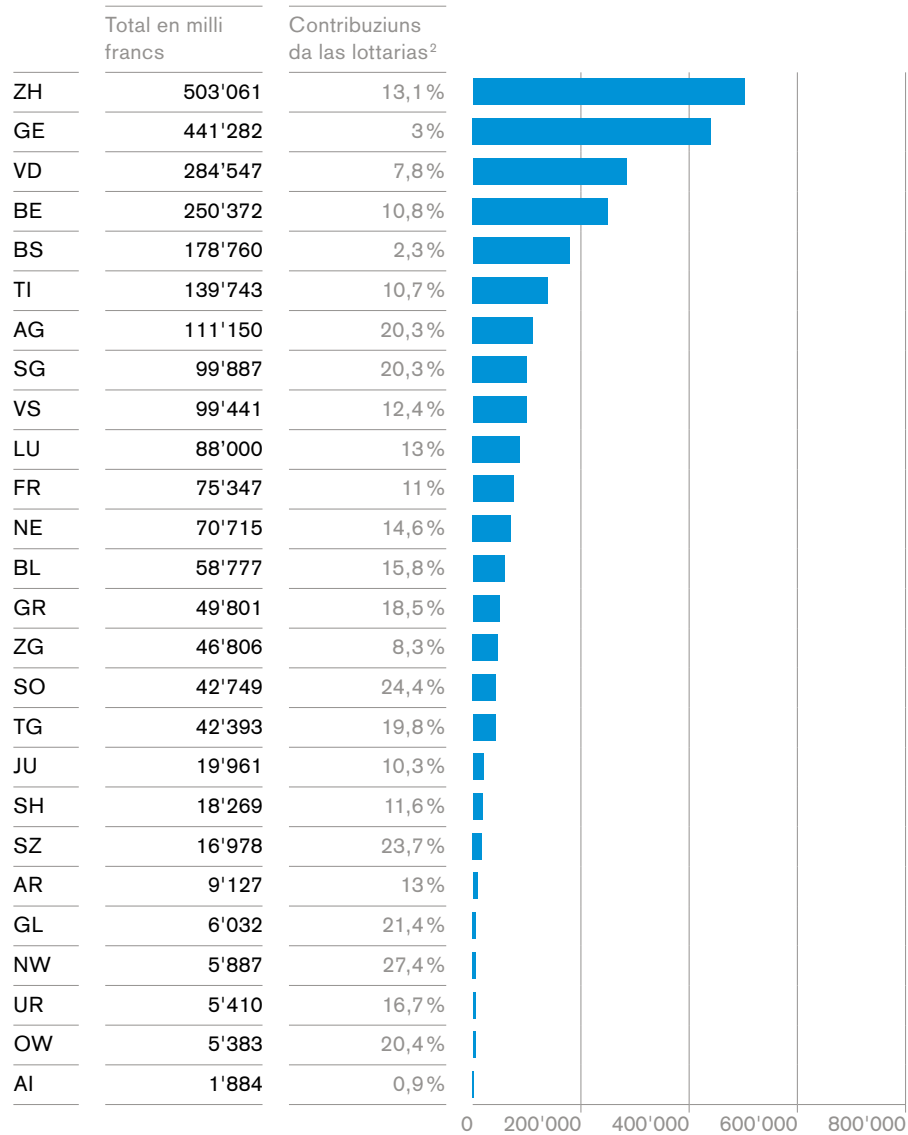
¹ Senza pajaments da transfer dals chantuns e da las vischnancas

² Senza pajaments da transfer da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas

³ Las contribuziuns da las lottarias èn cuntegnidas en las expensas dals chantuns.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica (cifras), Gremi svizzer per la preschentaziun da la contabilitad publica (rubricas e definiziuns)

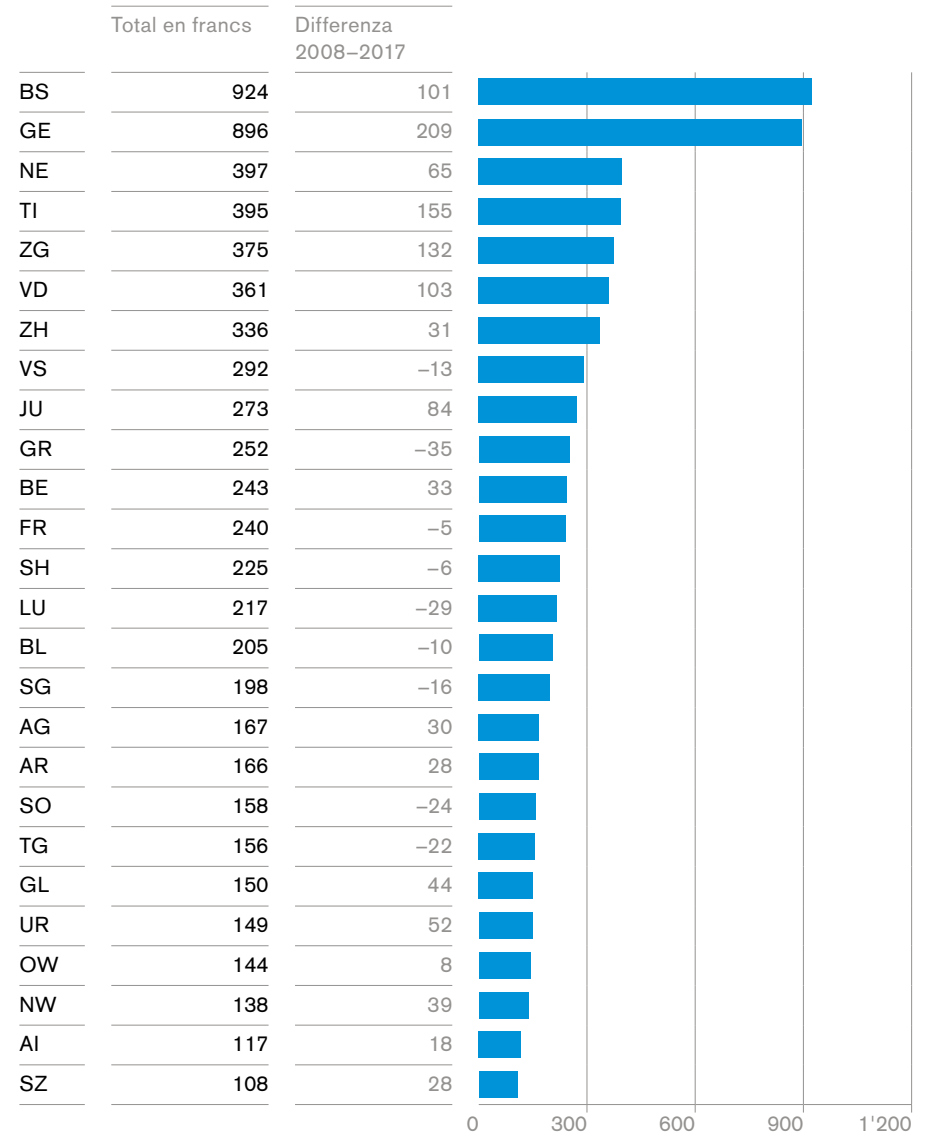
Expensas dals chantuns e da lur vischnancas per la cultura¹ inclusiv contribuziuns da lottaria² 2017

1 Perspectiva da las expensas: Las expensas cuntegnan ils pajaments da transfer da la Confederaziun e d'alters chantuns. Rectifitgads en vegnids ils pajaments da transfer tranter ils chantuns e las vischnancas sco er

tranter las vischnancas. Il total consolidà da tut ils chantuns e da tut las vischnancas (perspectiva da finanziaziun) na correspunda betg al total da tut las expensas per la cultura da questa tabella (perspectiva da las expensas).

Expensas dals chantuns e da lur vischnancas per la cultura¹ per abitanta u abitant, inclusiv contribuziuns da lottaria² 2017

2 En tsherts chantuns vegnan cumprovadas las contribuziuns da las lottarias en ils quints dal chantun. Per motivs da la cumparegliabladad vegnan ellas però resguardadas en la statistica federala da finanzas. La part da las

contribuziuns da lottaria vegn calculada tenor las contribuziuns cumprovadas online da las lottarias. Funtauna: Uffizi federal da statistica (datas); Uffizi federal da cultura (calculaziun), www.bak.admin.ch

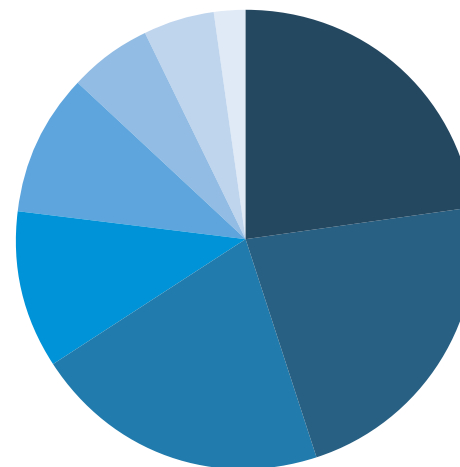
Finanziaziun da la cultura tras fundaziuns

La promoziun da la cultura tras persunas privatas è da gronda impurtanza per la cuntrada culturala da la Svizra. Fundaziuns d'utilitad publica giogan qua ina rolla impurtanta. L'onn 2019 existan 13'293 fundaziuns en Svizra. Las pli bleras fundaziuns ha il chantun Turgovia (2'219), suandà dals chantuns Valais (1'377), Berna (1'366) e Genevra (1'248). La spessezza da fundaziuns la pli gronda ha il chantun Basilea-Citad cun 45 fundaziuns sin 10'000 abitantas ed abitants, suandà da Glaruna (29 sin 10'000), da Zug (27,5 sin 10'000) e dal Grischun (25,6 sin 10'000).

Sch'ins categorisescha las fundaziuns svizras tenor lur intent, mussa quai ch'ellas s'engaschan cunzunt en ils secturs da la cultura e dal temp liber, dals fatgs socials sco er da la furmaziun e da la perscrutaziun. Il sector da la cultura e dal temp liber è l'intent principal da passa 3'920 fundaziuns – pliras respostas èn dentant pussaivlas.

Las facultads e las distribuziuns da las fundaziuns svizras pon mo vegnir stimadas. Tut en tut supponan ins che las fundaziuns d'utilitad publica en Svizra hajan ina facultad totala da 100 milliardas francs. Las 159 fundaziuns ch'èn commembras da SwissFoundations, la Federaziun da las fundaziuns donaturas svizras, han investì durant l'onn 2018 var 760 milliuns francs en projects ed en iniziativas d'utilitad publica. Uschia represchenta SwissFoundations passa 30 % dal volumen da distribuziun ch'è vegnì stimà per tut las fundaziuns d'utilitad publica da la Svizra. La gronda part da las distribuziuns èn idas a favur dals secturs da la cooperaziun internaziunala al svilup (25 %), da la furmaziun e da la scolaziun (18 %) sco er da la perscrutaziun e da la scienza (18 %). En projects dal sector da l'art e da la cultura han las fundaziuns ch'èn commembras da SwissFoundations investì 9 % da lur distribuziuns, pia passa 65 milliuns francs.

Las fundaziuns d'utilitad publica da la Svizra tenor intent da la fundaziun¹ 2019

Intent da la fundaziun	en %
Cultura e temp liber	23 %
Servetschs socials	22 %
Furmaziun e perscrutaziun	21 %
Auter ²	11 %
Fatgs da sanadad	10 %
Protecziun da l'ambient	6 %
Activitads internaziunalas	5 %
Interess dals burgais e dals consuments	2 %
Total	13'293

¹ Classificaziun tenor la Classificaziun internaziunala da las organizaziuns senza profit. Pliras respostas èn pussaivlas.

² La rubrica *Auter* cumpiglia tranter *auter promoziun da communitads e d'abitaziuns, intermediaturs filantrops, religiun sco er economia e federaziuns professionalas.*

Funtaunas: Beate Eckhardt, Dominique Jakob, Georg von Schnurbein, Schweizer Stiftungsreport 2019, www.stiftungsreport.ch, 2020; SwissFoundations, Rapport annual 2020, www.swissfoundations.ch; Center for Philanthropy Studies, Universitad da Basilea, www.ceps.unibas.ch, Center per dretg da fundaziuns, Universitad da Turgovia, www.zentrumstiftungsrecht.uzh.ch

Finanziaziun participativa en il sector cultural

Durant ils ultims onns è la finanziaziun participativa (crowdfunding) sa sviluppada fermamain sin l'entir mund. I vegnan realisads adina dapli projects ed ils imports rimnads daventan adina pli gronds. Questa tendenza mundiala sa lascha constatar er en Svizra. L'onn 2019, stgars 12 onns suenter che las emprimas plattafurmas da finanziaziun participativa èn vegnidas lantschadas en Svizra, surpasa l'import rimnà ina mesa milliarda: 597,1 milliuns francs èn vegnids investids en Svizra da tut en tut pli che 180 000 personas.

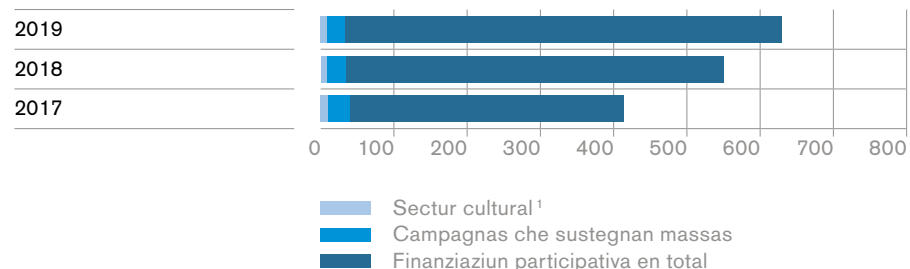
La part dals daners ch'èn vegnids intermediads en Svizra sur la finanziaziun participativa a favur da l'economia culturala e creativa, è stada l'onn 2019 var 8,25 milliuns francs. Quests daners èn vegnids generads principalmain tras campagnas da supporting e da donaziun en la finanziaziun participativa¹. Il pli fitg èn vegnidas sustegnidas las suandantas quatter categorias: «musica, concerts, festivals» (2,6 milliuns francs), «film, video» (0,8 milliuns francs), «medias, cudeschs, litteratura» (0,8 milliuns francs) e «saut, teater» (0,4 milliuns francs). L'onn 2019 èn vegnids finanziads tut en tut var 650 projects da l'economia culturala e creativa cun success tras la finanziaziun participativa. Ils projects culturals importan pia pli che in terz dals 1 769 projects ch'èn vegnids finanziads l'onn 2019 tras supporting e donaziuns en la finanziaziun participativa.

Per campagna èn ils imports rimnads fitg differents. En la categoria «musica, concerts, festivals» èn vegnids rimnads en media in pau dapli che 9 300 francs per campagna, entant che campagnas en auters secturs, sco p.ex. «projects socials», cuntanschan imports mesauns pli auts. La campagna la pli gronda durant l'onn 2019 è stada quella dal Circus Knie che ha rimnà 254 101 francs.

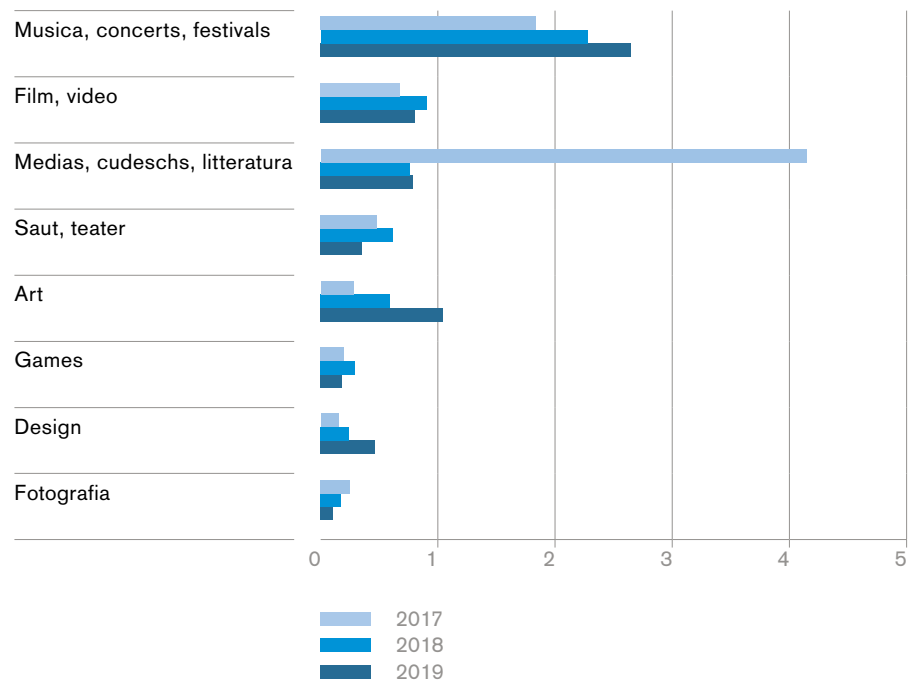
¹ En cas d'in supporting tras ina finanziaziun participativa survegn il donatur da chapital ina contraprestaziun en furma da products, d'ovras artisticas u da servetschs. En cas d'ina donaziun tras ina finanziaziun participativa èn las contribuziuns da sustegn che vegnan pajadas puras donaziuns per projects socials, caritativs u culturals.

Imports generads tras la finanziaziun participativa en total ed en il sector cultural 2017–2019

en milliuns francs

en milliuns francs

¹ Las suandantas categorias èn vegnidas attribuidas a l'economia culturala e creativa: design; film, video; fotografia; games; art; medias, cudeschs, litteratura; moda; musica, concerts, festivals; saut, teater; divers. En la categoria

«tecnologia, business, startup» datti medemamain numerus projects da l'economia culturala e creativa (15–30 %).

Premis da cultura

Ils grond dumber da premis da reconuschienscha per la lavur artistica en Svizra fan part dal sustegn per las artistas ed ils artists sco er per las personas che lavuran sin il champ cultural.

La summa totala dals premis ch'ils chantuns han surdà durant l'onn 2019 importa passa 1,6 milliuns francs, repartida sin var 100 distincziuns. Medemamain ina rolla impurtanta giogan fundaziuns ed instituziuns privatas. Tenor in'enquista da l'onn 2010 surdattan var dus terzs da las fundaziuns regularmain premis. Ultra da la perscrutaziun (9 %) e da la furmaziun (9 %) vegnan las distincziuns surdadas il pli savens a secturs culturals sco a la musica (8,2 %), a l'art visual (8,2 %) ed a la litteratura (7,5 %).

Las summas che vegnan pajadas a las titularas ed als titulars dals premis tanschan dad in pèr milli francs, en spezial per promover la generaziun giuvna, fin passa 100 000 francs en cas dals premis ils pli renumads. Cun 150 000 francs è il premi da la Fundaziun Roswitha Haftmann il premi d'art europeic dotà il pli aut. Singulas distincziuns, sco per exempel la medaglia d'onur dad aur dal chantun Turitg, na vegnan betg surdadas en daners, espriman dentant ina gronda reconuschienscha.

L'onn 2019 ha l'Uffizi federal da cultura surdà premis da tut en tut passa 2,8 milliuns francs per promover la lavur culturala, e quai ad 89 personas che lavuran sin il champ cultural¹. Il design è vegnì sustegnì cun 566 300 francs, il film cun 475 000 francs, la musica cun 468 000 francs, l'art cun 441 800 francs, il teater cun 365 450 francs, il saut² cun 240 800 francs e la litteratura cun 259 500 francs.

Ils pli bels cudeschs da la Svizra èn vegnids distinguids cun 25 000 francs e cun ina participaziun uffiziala a la concurrenza «Ils pli bels cudeschs dal mund».

¹ Import inclusiv tut ils custs socials

² Incl. Premi June Johnson Dance

Ils premis da cultura cun la dotaziun la pli auta da la Svizra tenor import¹

Plaz	Premi	Sectur	Import ²
1	Premi da la Fundaziun Roswitha Haftmann	Art	150'000
2	Premi da la Fundaziun Landis & Gyr ³	Cultura	100'000
3	Zurich Art Prize ⁴	Art	100'000
4	Grond premi svizzer da musica	Musica	100'000
5	Grond premi svizzer da teater / Anè Hans Reinhart	Teater	100'000
6	Prix de la Société des Arts de Genève	Art	50'000
7	Grand Prix de la Fondation vaudoise pour la culture	Cultura	50'000
8	Premi d'art Paul Boesch	Art	50'000
9	Premi da cultura dal chantun Turitg	Cultura	50'000
10	Premi d'art da la citad da Turitg	Art	50'000
11	Premi d'art da l'Argovia	Cultura	40'000
12	Premi svizzer d'art pitschen	Teater	40'000
13	Grond premi svizzer d'art / Prix Meret Oppenheim	Art	40'000
14	Grond premi svizzer da design	Design	40'000
15	Grond premi svizzer da saut	Saut	40'000
16	Premi spezial svizzer da saut	Saut	40'000
17	Grond premi svizzer da litteratura	Litteratura	40'000
18	Premi spezial svizzer da translaziun / interpretaziun	Litteratura	40'000
19	Fond cultural Pro Litteris	Litteratura	40'000
20	Premi Max Frisch da la citad da Turitg	Litteratura	40'000

¹ La glista cuntogna ils premis svizzers che vegnan surdads sin plaun naziunal u internaziunal.

² Intgins premis vegnan surdads a pliras titularas u a plirs titulars. L'import che vegn inditgà qua correspunda a l'import per titulara u titular dal premi.

³ Quest premi vegn surdà mintga 2 onns, l'onn 2020 però per l'ultima giada.

⁴ Ina part da l'import dal premi va a favor da la produziun da l'exposiziun en il Museum Haus Konstruktiv.

Expensas da las chasadas privatas per la cultura

Ultra da la statistica davart las expensas dal maun public per la cultura vegnan registradas er las expensas da las chasadas privatas per la cultura.

Tut las expensas d'ina chasada privata han importà l'onn 2017 en media 8 805 francs per mais. Da quellas èn per exempel vegnids duvrads 1 463 francs per abitar e per energia, 1 155 francs per taglias, 742 francs per il traffic public e privat, 646 francs per l'assicuranza da basa tar ina cassa da malsauns e 202 francs per vestgadira e per chalzers.

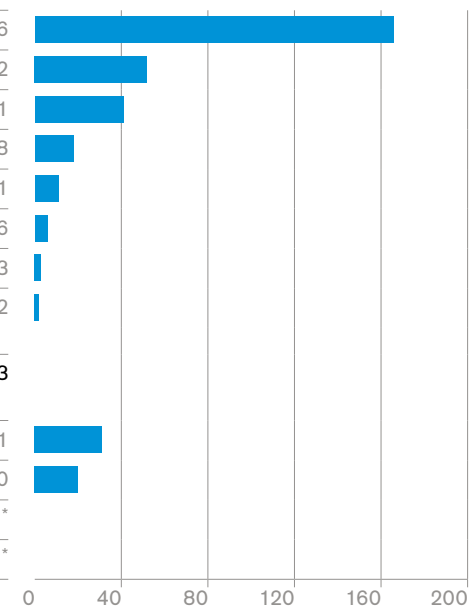
Tut las expensas d'ina chasada privata per la cultura han importà l'onn 2017 en media 354 francs per mais. Quai correspunda ad ina quota da circa 6,7 pertschient da tut las expensas da consum d'ina chasada privata. La grafica sin la proxima pagina mussa la cumposiziun detagliada da quest import. La part la pli gronda da las expensas mensilas da las chasadas per la cultura sa chatta en il sector da las medias. Latiers tutgan cuntegns e servetschs audiovisuals (52 francs), medias stampadas (41 francs) e l'access a l'internet ch'è – cun 166 francs u cun 46,9 pertschient da l'import total – la part la pli gronda da las expensas mensilas. Las expensas per l'access a l'internet (133 francs per mais) èn s'augmentadas considerablmain dapi l'onn 2012. L'onn 2019 tutgan las purschidas culturalas tar ils servetschs d'internet che vegnan duvrads il pli fitg: 73 pertschient da las utilisadras e dals utilisaders legian gasettas u revistas online, 64 pertschient guardan films u chargian giu tals, 55 pertschient taidlan musica u chargian giu tala e 25 pertschient dattan games online.

Las expensas totalas da tut las chasadas privatas per la cultura èn stadas l'onn 2017 – cun 15,8 milliardas francs – pli che tschintg giadas pli grondas che las expensas dal maun public per finanziar la cultura.

Expensas mensilas d'ina chasada per la cultura en media¹ 2017

en francs

Total general	354
Cuntegns e servetschs	301
Access a l'internet ²	166
Cuntegns e servetschs audiovisuals ³	52
Cuntegns stampads ⁴	41
Teater e concerts	18
Curs da musica e da saut	11
Museums, bibliotecas e.u.v.	6
Auters servetschs	3
Contribuziuns ad uniuns culturalas	2
Apparats e rauba	53
Apparats da reproducziun e da recepziun ⁵	31
Rauba per l'occupaziun creativa ⁶	20
Reparaturas	*
Ovras d'art	*

¹ Las cifras publicadas qua derivan d'ina enquesta da sondagi ed èn ina stimaziun. Da duas differentas cifras u travs na pon ins betg trair directamain la conclusiun che la differenza saja statisticamain signifitganta. Per ina megira legibladad n'èn ils intervals da confidenza betg vegnids preschentads. Quels pon vegnir consultads sin il portal dal UST.

² Incl. abunaments cumbinads e mobils

³ Questa rubrica cuntegna las expensas per films, per videos, per kino, per musica, per documents da tun, per abunaments sco er per las taxas da recepziun da radio e televisiun.

⁴ Questa rubrica cuntegna gasettas, revistas, cudeschs e brochuras.

⁵ Questa rubrica cuntegna computers e modems, apparats da televisiun e da video, apparats da radio e d'audio.

⁶ Questa rubrica cuntegna apparats da fotografar e da filmar, incl. accessoris, instruments da musica, material da scriver e da dissegнар.

* Dumber d'observaziuns nunsuffizient.

Finanziaziun da la cultura en la cumparegliaziun internaziunala

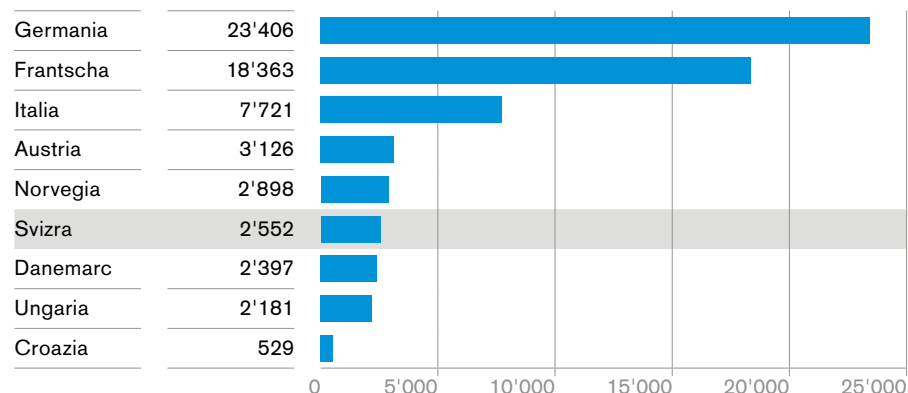
L'importanza da la cultura en Svizra sa lascha er mesirar en la cumparegliaziun internaziunala. Tenor las datas dad Eurostat, l'Uffizi da statistica da l'Uniun europeica, han importà las expensas dal maun public per la cultura l'onn 2018 en Svizra tut en tut 2 552 euros ed èn uschia stadas cumparegliablas cun quellas dal Danemarc e da la Norvegia. Quests dus pajais han già expensas da 2 397 respectivamain da 2 898 milliuns euros per la cultura. Il medem onn è l'Austria stada levamain sur questa summa cun 3 126 milliuns euros, entant che l'Ungaria e la Croazia han impundì 2 181 milliuns euros respectivamain 529 milliuns euros per la cultura. En auters pajais sco la Germania (23 406 milliuns euros), la Frantscha (18 363 milliuns euros) e l'Italia (7 721 milliuns euros) èn las expensas per la cultura stadas cleramain pli autas.

Questas cifras pon vegnir cumparegliadas meglier, sch'ins considerescha las expensas publicas per la cultura en relaziun cun la populaziun dals singuls pajais. Cun 301 euros per abitanta u abitant l'onn 2018 occupa la Svizra in plaz sur la media europeica, entant che las expensas han per exempel importà en l'Austria 354 euros, en Germania 283 euros, en Croazia 129 euros l'onn 2014 ed en l'Italia 128 euros. Pajais cun expensas pli autas per la cultura che la Svizra èn per exempel il Danemarc cun 415 euros per abitanta u abitant l'onn 2018 e la Norvegia cun 547 euros per abitanta u abitant il medem onn.

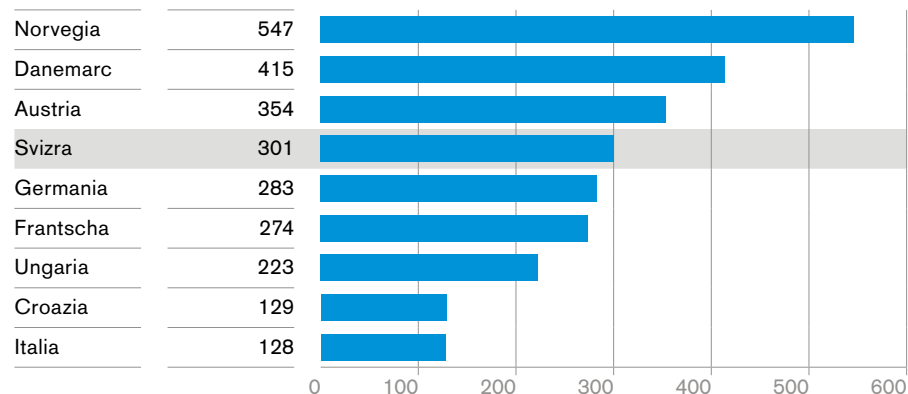
Cun sias 13 293 fundaziuns ha la Svizra cuntanschì l'onn 2019 ina spessezza da 15,4 fundaziuns per 10 000 abitantas ed abitants ed è uschia in dals pajais cun las pli bleras fundaziuns da l'Europa. Cun ina quota bler pli auta da 360 fundaziuns per 10 000 abitantas ed abitants l'onn 2019 è il Liechtenstein in'exceptiun. Plinavant ha la Germania il medem onn ina quota da 2,8 fundaziuns e la Frantscha ina quota da 0,7 fundaziuns.

La procentuala da questas fundaziuns, che numnan la cultura sco intent principal da la fundaziun, è stada l'onn 2019 en Germania tar 31,8 pertschient ed en Svizra tar 23 pertschient. En Frantscha eran quai 17 pertschient da las fundaziuns l'onn 2017.

Import total da la finanziaziun da la cultura
tras las autoritads publicas (2018)
en milliuns euros

Expensas publicas per la cultura
per persuna (2018)
en euros

Economia culturala

Chor Bach bernais, preschentaziun en il Kulturcasino
Berna sut la direcziun da Lena-Lisa Wüstendörfer

Economia creativa svizra¹

Sut economia creativa chapeschan ins en Svizra en emprima lingua quellas interpresas culturalas e creativas che han oravant tut in caracter lucrativ e che s'occupan cun la creaziun, cun la producziun, cun la distribuziun e cun la derasaziun mediala da rauba e da servetschs culturals e creativs. En quest senn vegn attribuida principalmain la producziun culturala dal sector da l'economia privata a l'economia creativa – pia ni il sector public (promoziun publica da la cultura) ni il sector intermediar (fundaziuns, federaziuns). La separaziun tranter orientà al profit e d'utilitad publica sco er tranter subvenziunà publicamain e finanzià en moda privata n'è però betg adina uschè clera. Las datas mussan che l'economia creativa svizra che consista da differents subsecturs ha cuntanschì ina grondezza considerabla e sa demussa sco robusta. Las personas che lavuran en l'economia creativa pon vegnir divididas en trais categorias: personas che han in'activitad betg creativa en l'industria creativa; personas che pratigteschan ina professiun creativa en l'industria creativa; personas ordaifer las industrias creativas en in'activitad creativa.

Tranter ils onns 2016 e 2018 avevan en media passa 500 000 personas in'activitad da gudogn en l'industria creativa, circa 10 % da tut las personas cun activitad da gudogn en Svizra. Quest dumber cumpiglia las personas cun activitad da gudogn directamain en las differentas industrias culturalas e creativas (262 000) e las personas ch'èn activas en moda creativa en ulteriurs secturs economics (239 000).

La pli gronda part da personas cun activitad da gudogn ha il sector parzial da la software TI e dals servetschs da computer (156 000 personas), suandà da la reclama e dal marketing (92 000 personas) sco er da l'architettura (77 000 personas). Ensemen importan quests trais secturs dus terzs da tut las personas che lavuran en l'economia creativa.

Tut tenor la bransch sa differenziescha la quota da personas che pratigteschan ina professiun creativa en l'industria creativa.

Spezialmain auta è questa quota en ils subsecturs film, televisiun, video, radio e fotografia u architettura, entant ch'ella è bassa en la musica ed en l'art figurativ e represchentativ.

In'auta quota da l'activitad creativa sa concentrescha en la regiun da Turitg cun 130 000 personas occupadas. Quai corresponda a 26 % da l'economia creativa svizra. I suondan la regiun da la Svizra Bassa (97 000, 19 %) e la regiun dal Lai da Genevra (83 000, 17 %). La quota da personas cun in studi universitar terminà è cleramain pli auta en l'economia creativa (62 %) che en l'economia cumplessiva (40 %).

La purschida culturala ha er ina gronda impurtanza economica per il turissem en Svizra sco ch'i mussa il nov Tourism Monitor 2017 da Svizra turissem. Las activitads las pli dumandadas da las turistas e dals turists esters en Svizra èn la visita d'attracziuns istoricas e culturalas (27 % da tut las turistas e turists esters), da baselgias e catedralas (26 %), da museums e d'exposiziuns (21 %) sco er da chastels e da turs (19 %). Tar turistas e turists indigens sco er esters en citads svizras è la visita d'attracziuns istoricas e culturalas schizunt l'activitad la pli populara da tut las activitads (39 % da tut las turistas e turists).

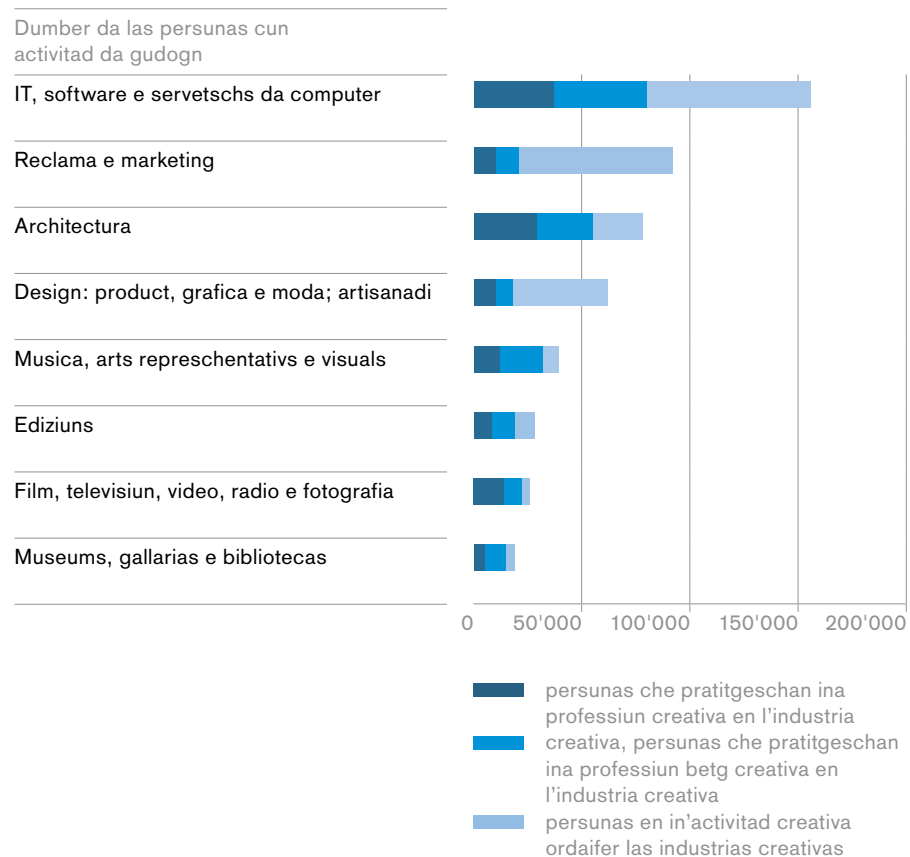
¹ Las cifras preschentadas en quest chapitel sa basan sin ina definiziun formulada en moda averta da l'economia creativa, che cumpiglia tut ils subsecturs da la tabella sin pagina 29.

Occupaziun en l'economia creativa medias dals onns 2016–2018

Dumber da las personas cun activitad da gudogn	Industrias	Industrias betg creativas	Tut las industrias
Persunas che pratitgeschan ina professiun creativa	124'000	230'000	363'000
Persunas che pratitgeschan ina professiun betg creativa	138'000	4'138'000	4'275'000
Total	262'000	4'377'000	4'639'000

 economia creativa
 economia betg creativa

Occupaziun en l'economia creativa tenor subsector e tip d'activitad medias dals onns 2016–2018

Diversidad e gender en la cultura

La dumonda da la diversidad e da las schlattainas sa tschenta en il sector cultural gist uschia sco en blers auters secturs economics. Tenor in'enquista fatga en 80 museums svizzers l'onn 2018 èn stadas deditgadas dals onns 2008 fin 2018 31 pertschient da las exposiziuns collectivas e 26 pertschient da las exposiziuns individualas ad artistas.¹ Sch'ins resguarda mo ils museums d'art svizzers ils pli gronds, sa reducescha la part da las exposiziuns individualas da dunnas schizunt a var 15 pertschient.² Las cifras mus-san cleramain, quant differentamain ferm che las dunnas ed ils umens èn represchentads en il sector cultural.

En connex cun la promoziun selectiva dal film resguarda l'Uffizi federal da cultura dapi l'onn 2016 che la relaziun tranter las schlattainas en ils projects promovids saja almain proporziunala al dumber dals projects ch'èn vegnids inoltrads da dunnas ed umens. Cun var 30 pertschient è la part dals films inoltrads cun reschia feminina restada relativamain constanta dapi l'onn 2013. Percunter è la part dals projects sustegnids cun reschia feminina s'augmentada da 20 pertschient l'onn 2013 sin 38 pertschient l'onn 2019. Dapi l'onn 2016 vegnan projects da film da dunnas sustegnids proporziunalmain, pia almain tuttina savens sco tals dad umens.

L'Uffizi federal da cultura retschertga dapi l'onn 2017 – en collavuraziun cun ils posts da promoziun publics e privats, cun la Societad svizra da radio e televisiun (SSR) sco er cun las producentas ed ils producents svizzers – las datas da las schlattainas davart la cinematografia svizra. In element central da questa analisa è la repartiziun tranter dunnas ed umens en las differentas posiziuns davant u davos la camera. Tranter ils onns 2017 e 2019 èn 35 % dals films da kino svizzers vegnids producids da dunnas. La quota dals films svizzers realisads da dunnas importava medemamain var in terz.

La gronda part da las dunnas lavura per regla en il sector da la montascha – 44 pertschient tar ils films dramatics e schizunt 59 pertschient tar ils films documentars – e mo en 13 pertschient da tut las producciuns stattan dunnas davos la camera.

Davant la camera è la repartiziun sco suonda: En films dramatics èn 47 pertschient ed en films documentars 34 pertschient dals protagonistis dunnas. Entant che las rollas principalas masculinas en ils films dramatics èn repartidas quasi en moda eguala en las gruppas da vegliadetgna tranter 20 e 65 onns, sa reducescha la part da las rollas principalas femininas cleramain davent da 40 onns. En ils films documentars èn umens represchentads sco protagonistis bunamain duas giadas pli savens che dunnas. Ultra da quai èn 40 pertschient dals protagonistis da films documentars umens sur 50 onns, entant che mo 13 pertschient dals films analisads han protagonistas femininas en la medema classa da vegliadetgna.

1 Quai è ina registraziun da la situaziun mumentana; las cifras sa refereschan ad 80 da las tut en tut 125 instituziuns ch'èn vegnidas interrogadas da swissinfo.ch e da la SSR.

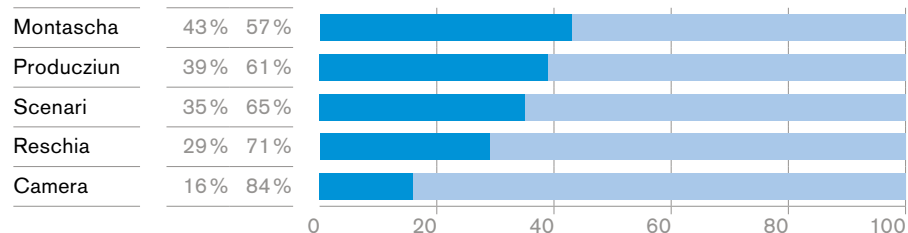
2 Questa cifra sa basa sin datas da 7 dals 10 museums d'art svizzers ils pli gronds: Chastè Chillon, Museum d'art da Berna, Chasa d'art Turitg, Fundaziun Beyeler, Museum d'art e d'istorgia da Genevra, Museum d'art da Basilea e Center Paul Klee.

Repartiziun um-dunna tenor funcziun e gener da film films da kino svizzers 2017–2019

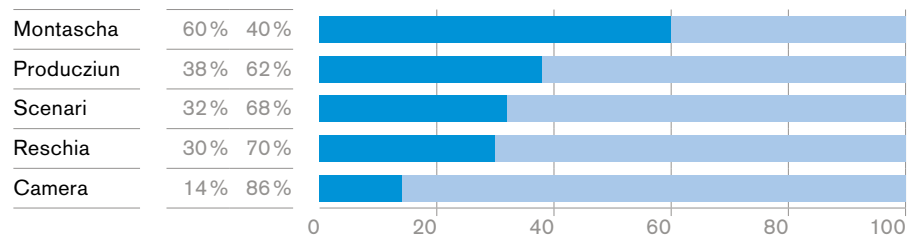
Films dramatics (n=73 films)

en %

Films documentars (n=130 films)

en %

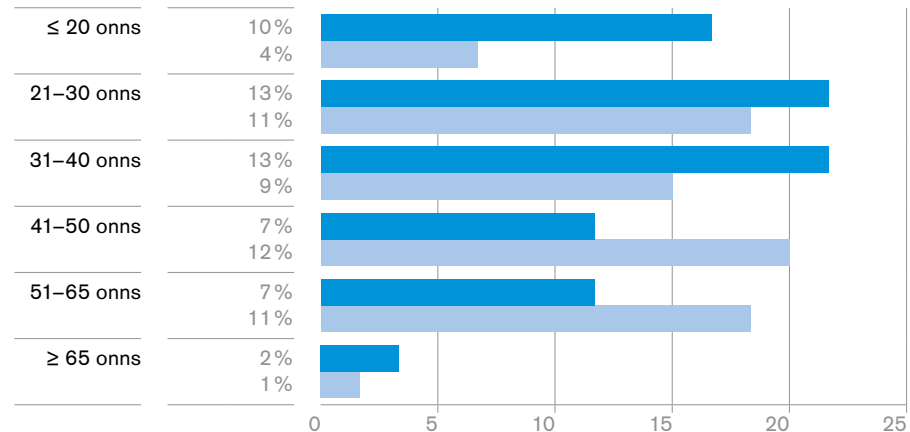

■ dunnas
■ umens

Schlattaina dals protagonistis tenor gener da film e tenor gruppa da vegliadetgna¹ films da kino svizzers 2017–2019

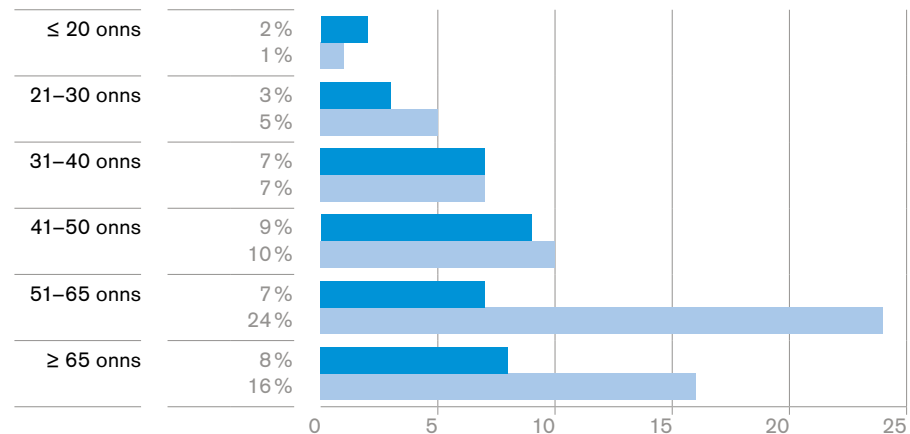
Films dramatics (n=73 films)

en %

Films documentars (n=130 films)

en %

¹ En tuts dus diagrams na stevan a disposiziun naginas indicaziuns per 1% dals films.

■ dunnas
■ umens

Praticas culturales

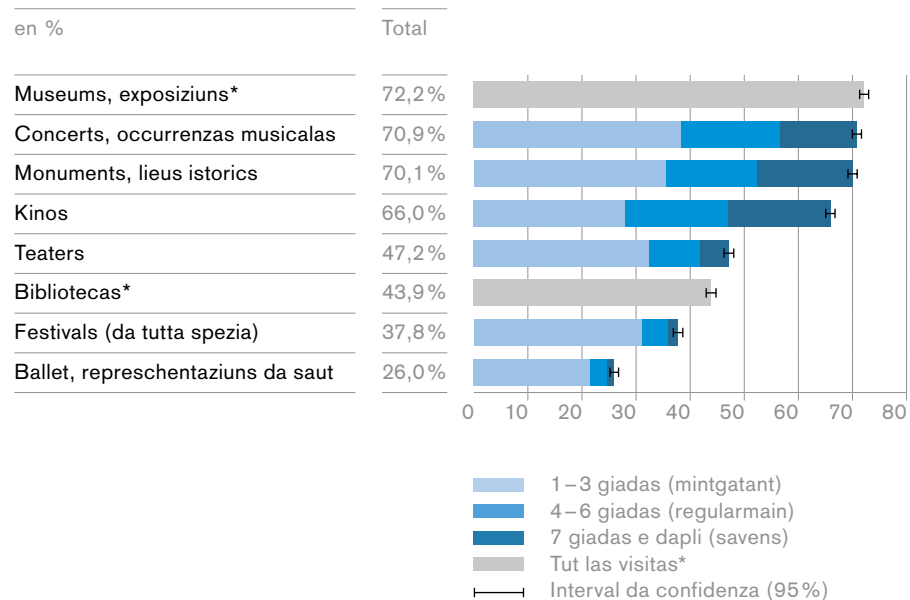
Visita d'instituziuns culturalas

La statistica da las praticas culturalas descriva las activitads culturalas da la populaziun residenta svizra da 15 onns e dapli. Las praticas culturalas vegnan eruidas en il rom da l'enquista davart la lingua, la religiun e la cultura (ELRC), ina da las tschintg enquistas tematicas dal nov sistem da dumbraziun dal pievel. Questa enquista è vegnida fatga en questa furma per l'emprima giada l'onn 2014.

Visitas d'instituziuns e d'occurrências culturalas cuntanschan autas valurs. Var 70 pertschient da la populaziun han visità almain ina giada per onn museums, concerts, monuments u kinos e stgars la mesadad (47 %) è ida a teater. La quota da persunas che visitan regularmain instituziuns culturalas (pli che trais giadas l'onn) è per il solit var 20 pertschient, per part schizunt dapli. Tranter differentas gruppas da la populaziun pon vegnir constatadas per part grondas differenzas: persunas che vivan en ina citad visitan pli savens instituziuns culturalas, quai vala normalmain er per persunas giuvnas (excepciuns èn qua p.ex. teater u concerts classics). Ina gronda rolla per visitar instituziuns culturalas gioga er il nivel da scolaziun.

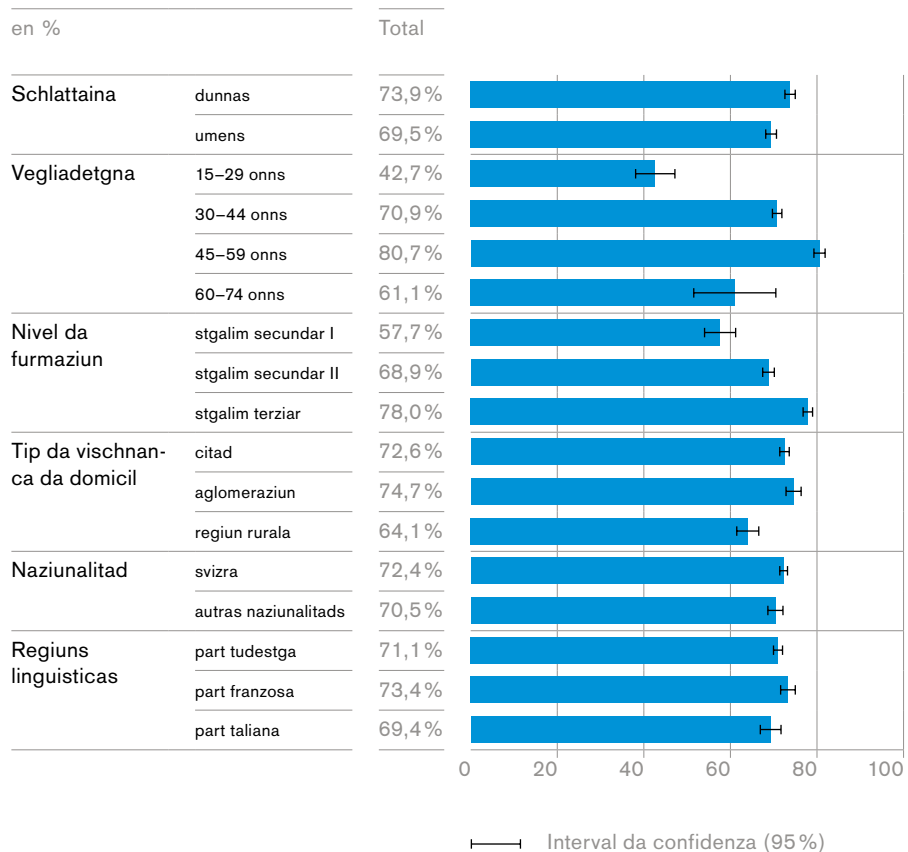
Da las persunas interrogadas che han uffants sut 16 onns, han 7 da 10 persunas inditgà d'esser stadas cun lur uffants en il museum, en il teater, a concerts classics, en l'opera u a represchentaziuns da saut durant l'onn passà. Sur in terz da questas persunas ha fatg quai schizunt dapli che trais giadas. Absolventas ed absolvents dal stgalim terziar prendan lur uffants pli savens cun sai a tals lieus u a talas represchentaziuns (78 %) che absolventas ed absolvents dal stgalim secundar II (69 %) u dal stgalim secundar I (58 %). Il medem vala per persunas che abitan en citads ed en aglomeraziuns.

Visita d'instituziuns culturalas tenor tip d'instituziun u d'occurrência 2014

* Per ils museums e per las bibliotecas è la quota vegnida calculada cun prender ensemen duas subdumondas davart questas instituziuns (dus generas tar ils museums e dus intents tar las bibliotecas). Pervia da quai na datti qua naginas indicaziuns detagliadas davart la frequenza da las visitas.

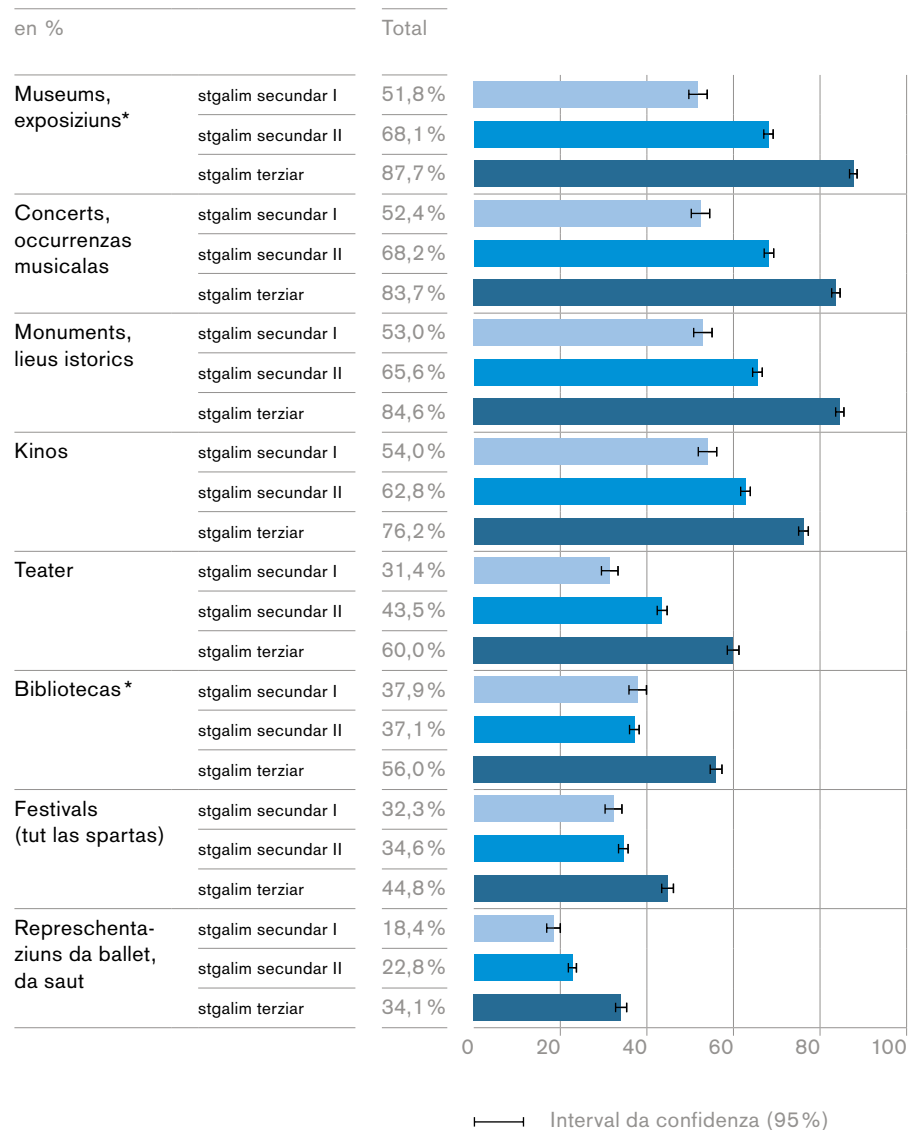
Profil da personas che han visità ina instituziun culturala cun uffants¹ 2014²

¹ Questa dumonda è vegnida tschentada mo a quellas personas che avevan inditgà d'avair uffants sut 16 onns.

² Durant ils ultims 12 mais

Visita d'instituziuns culturalas tenor nivel da scolaziun¹ 2014

¹ I sa tracta da la scolaziun la pli auta terminada u currenta da la persuna interrogada.

Motivs ed impediments per activads culturalas

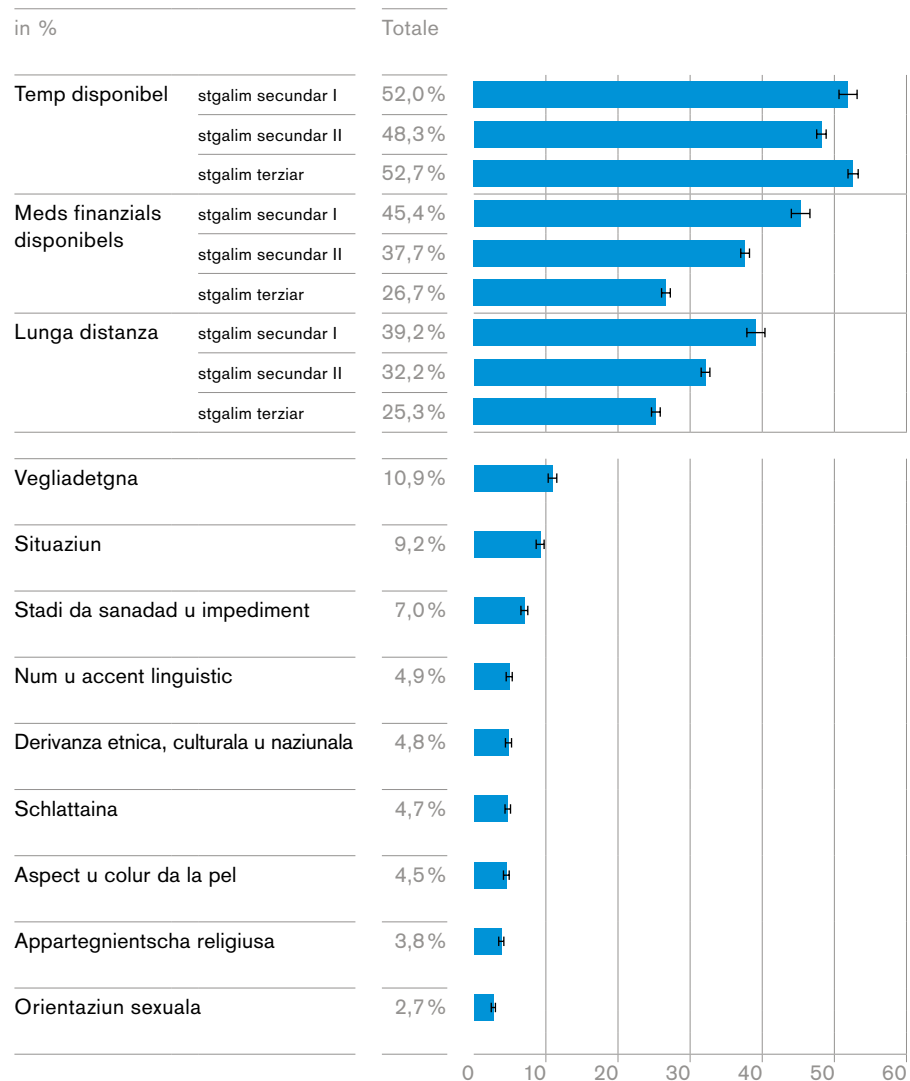
Pertge visitan ins instituziuns culturalas? Quasi 75 pertschient da la populaziun inditgeschan da vulair emblidar il mintgadi u da vulair sa distrair dal mintgadi cun ina visita culturala. Quai n'excluda betg visitas da chaussas culturalas per mirveglias, per interess, per s'infurmar u per emprender ad enconuscher chaussas novas: var 80 pertschient da las personas inditgeschan (er) quai.

La maioritad da las personas (58 %) giess gugent pli savens en museums, a teaters, a concerts classics, ad operas u a represchentaziuns da saut. Var 85 pertschient da la populaziun èn cuntents cun la purschida culturala en lur regiun. Tar personas giuvnas, personas cun in diplom chantunal dal stgalim secundar I e tar personas che vivan en regiuns ruralas sco er tar personas da la Svizra taliana è la cuntentientscha in zic pli pitschna.

Areguard ils impediments per dapli – u insumma per – activads culturalas inditgescha la mesadad (51 %) da la populaziun mancanza da temp. Quai è il cas tar personas sut 60 onns e tar las personas da naziunalitad estra interrogadas sco er in zic pli savens tar personas che abitan en regiuns ruralas u en aglomeraziuns. Circa 35 pertschient da las personas interrogadas vesan la mancanza da meds finanziaals sco impediment. L'influenza da quest criteri dependa considerablmain dal nivel da scolaziun.

Da las personas interrogadas che visitan insumma instituziuns u occurrenz, vegnan numnads sco impediments pussaivels il pli savens la situaziun famigliara u la vegliadetgna (mintgamai var 10 %) sco er problems da sanadad (var 7 %). La situaziun famigliara vegn menziunada in zic pli savens da dunnas, sco er da personas da 30–44 onns e da personas sur 75 onns. La vegliadetgna vegn resguardada il pli fitg sco in impediment pussaivel da las personas las pli giuvnas sco er da las personas interrogadas sur 75 onns.

Obstachels per la visita d'instituziuns ed occurrenz culturalas¹ 2014

¹ I sa tracta da duas dumondas differentas. Davart ils emprims trais impediments èn vegnidas interrogadas tut las personas. Davart ils ulteriurs impediments pli personals èn vegnidas interrogadas mo las personas che avevan frequentà activads culturalas.

Engaschament voluntar e cultura laica

L'onn 2018 eran 59 pertschient da la populaziun sur 16 onns commembers d'ina uniun, d'in club, d'ina partida politica, d'ina societad u d'ina outra gruppaziun. Bleras commembras e blers commembers prestan lavur voluntara per lur organisaziun. L'onn 2016 èn 19,5 pertschient da la populaziun stads activs en quest rom. En la Svizra tudestga ed en la Svizra rumantscha era la part da las persunas ch'èn commembras d'ina uniun l'onn 2018 cun 49 pertschient pli gronda ch'en la Svizra franzosa (39,5 %) ed en la Svizra taliana (39,2 %). Las abitantas ed ils abitants da regiuns pauc populadas e persunas cun in diplom dal stgalim terziar èn pli savens activs en uniuns. Lavur voluntara è vegnida prestada l'onn 2016 oravant tut en uniuns da sport (6,2 % da la populaziun), en uniuns culturalas (4,5 %) ed en organisaziuns d'utilitad publica (3,3 %). L'onn 2016 han las persunas ch'èran activas en in'uniun culturala deditgà circa 3 uras per emna a lur engaschament voluntar. Quai è dapli ch'ils commembers d'uniuns da sport (2,6 uras per emna) e d'uniuns d'utilitad publica (2,7 uras per emna).

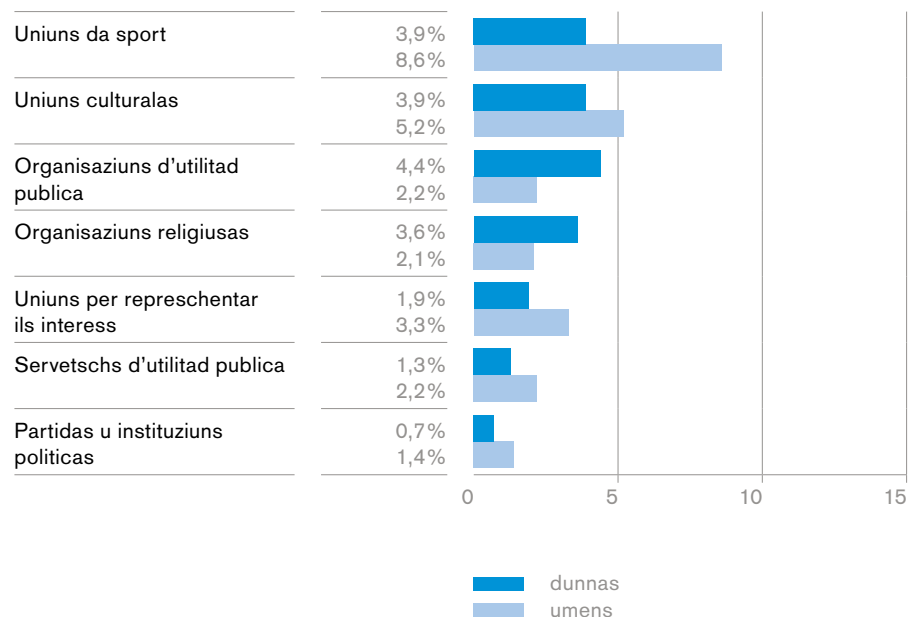
Activitads da la cultura laica èn fitg derasadas en la populaziun: L'onn 2014 èn quasi dus terzs da la populaziun s'engaschads en quest sector. Radund in tschintgavel da las persunas interrogadas s'occupan en lur temp liber da la fotografia, dal disseggn, da la pictura u da la musica. Quai vala cunzunt per il chant, per la musica e per il saut, ma er per il rap ed il slam, per manar in blog e per il scriver. La mesadad da las persunas ch'èn activas en quest sector pratitgescha sia activitad almain ina giada per emna. Las persunas da 15 fin 29 onns èn il pli savens activas en moda independenta, entant ch'il chant vegn pratigà en mintga generaziun.

Las activitads da las uniuns da cultura laica èn d'ina impurtanza fundamentala per la participaziun culturala da la populaziun. Las uniuns da cultura laica las pli grondas èn l'Uniun svizra da musica (71 000 commembers), l'Uniun svizra dals chors

(43 000 commembers), l'Uniun centrala da teater popular svizzer (27 000 commembers), la Federaziun svizra da costums (20 000 commembers), l'Associaziun federala da jodladers (18 000 commembers), l'Associaziun svizra da la musica populara (7 500 commembers) e la Societad federala dals orchesters (6 200 commembers).¹

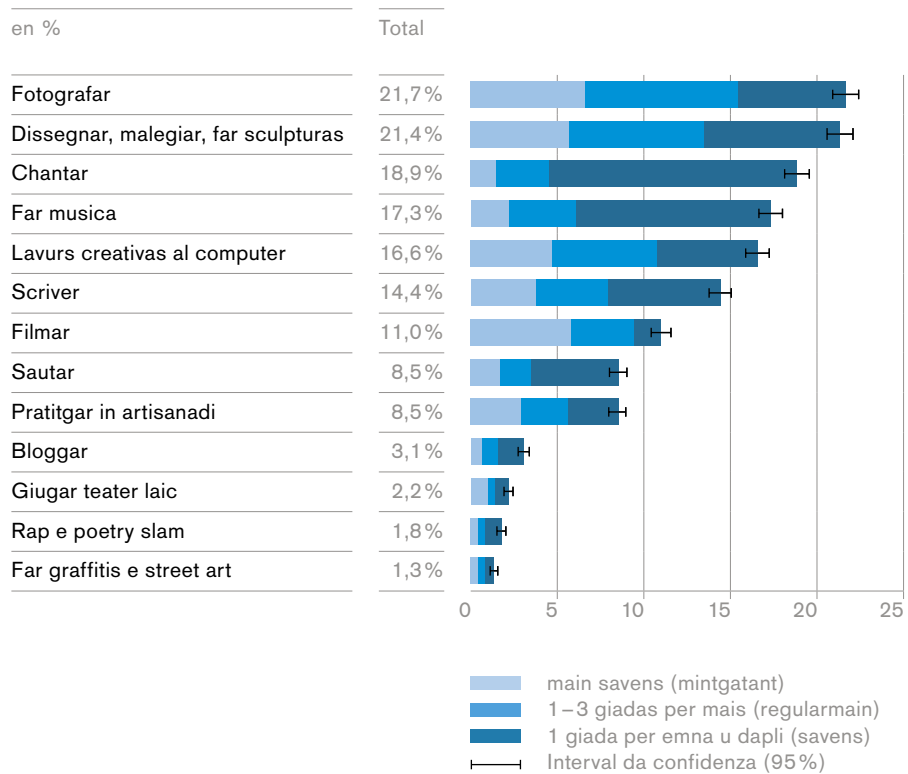
Participaziun ad in engaschament voluntar
organisà, tenor tip d'organisaziun
2016

en % da la populaziun

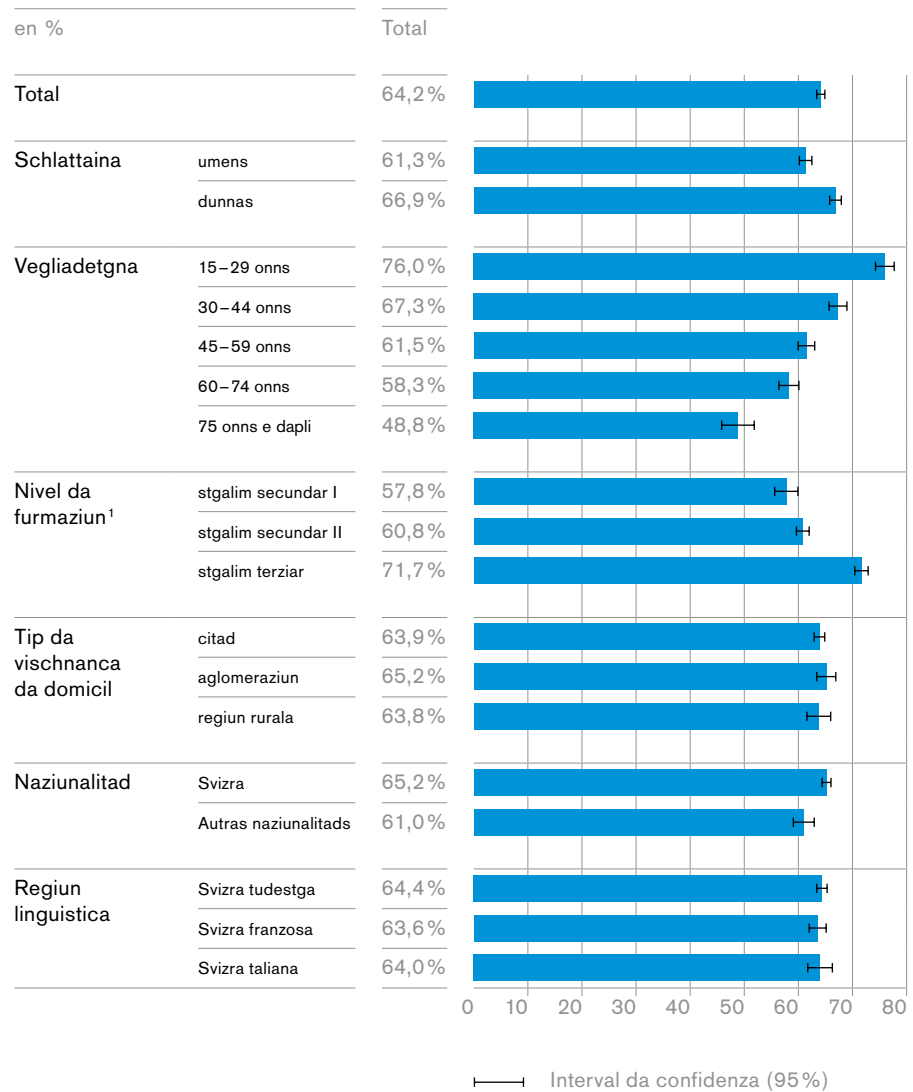

¹ Cifras da las federaziuns menziunadas per l'onn 2017, quai èn las commembras ed ils commembers activs.

Pratica d'activitads culturalas sco amatura u amatur 2014

Pratica d'activitads culturalas sco amatura u amatur tenor profil sociodemografic 2014

¹ I sa tracta da la scolaziun la pli auta terminada u currenta da la persuna interrogada.

Far e tadlar musica

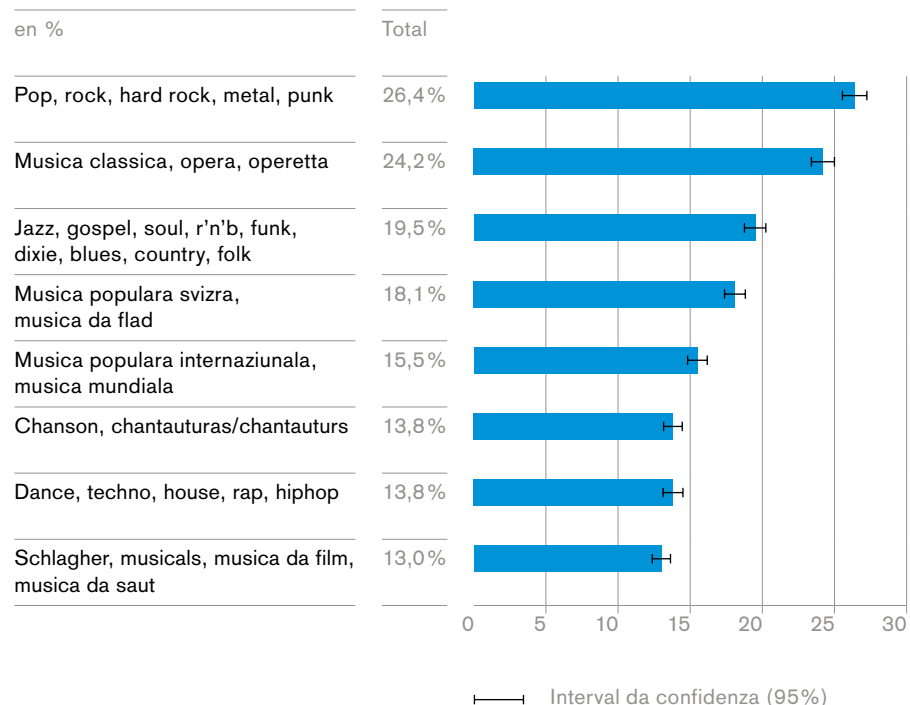
Musica pertutga praticamain tut la populaziun. L'onn 2014 han 20 pertschient chantà, 17 pertschient han fatg musica e 9 pertschient han sautà. Quasi 19 pertschient chantan regularmain (14 % dals umens e 23 % da las dunnas), entant che 17 pertschient sunan regularmain in instrument (18 % dals umens e 16 % da las dunnas). Tenor ina retschertga musicala detagliada l'onn 2008¹, chantan var dus terzs da las chantaduras e dals chantadurs en in chor. La pli gronda part da las musicistas e dals musicists fa musica sulet. Mo var in terz d'els sunan en in ensemble, savens en ina grupp da musica populara u en ina musica da flad. Il sunar in instrument dependa pli fitg da la vegliadetgna che dal nivel da scolaziun e da las entradas.

Var 95 pertschient taidlan musica a chasa, 70 pertschient van a concerts. Visitads il pli savens vegnan concerts classics en la Svizra tudestga, concerts cun chansons en la Svizra franzosa, concerts da jazz, da funk u da country en la Svizra taliana.

Questa parada da hits musicals ha in zic in auter aspect en connex cun tadlar musica en l'ambient privat. Privat taidla ina maioritad da la populaziun svizra chansons e chantauturs incl. rock dialectal sco er varieté u schlaghers (circa 7 da 10 persunas), suandà directamain da pop/rock e da musica mundiala (cun mintgamai circa 65 %) sco er da jazz, funk u country (in zic sur 60 %). Musica classica (incl. opera) vegn taidlada da circa la mesadad da la populaziun – da precis uschè bleras persunas sco techno, house, rap u hiphop. Musica populara svizra e musica da flad svizra taidlan privat 4 da 10 persunas. Il medium preferì per tadlar musica privat variescha tut tenor la vegliadetgna. Il radio vegn preferì unanimamain en tut las gruppas da vegliadetgna sco er discs cumpacts ch'èn apprezzads da medema moda e maniera tar las persunas da 15 fin 74 onns.

Ma quest medium vegn taidlà main savens da persunas sur 75 onns che prefereschon vinil e cassetas (4 da 10 persunas en questa grupp da vegliadetgna). In grond dumber da persunas giuvnas taidla musica sur l'internet, sin in computer, cun apparats dad MP3 u cun il telefonin. Quest ultim vegn duvrà dad 85,1 % da las persunas da 15 fin 29 onns, cumpareglia cun mo 13,8 % da las persunas tranter 60 e 74 onns.

Stils da musica taidlads a concerts l'onn 2014

¹ Enquista davart la lingua, la religiun e la cultura, Uffizi federal da statistica, 2008

Furmaziun musicala

La furmaziun musicala è ina incumbensa cuminaivla da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas. Ella vegn garantida en Svizra tant da la scola publica sco er da las numerusas uniuns da musica e scolas da musica.

L'onn 2020 devi en Svizra 395 scolas da musica, 344 da quellas en la Svizra tudestga, 38 en la Svizra franzosa, 9 en la Svizra taliana e 4 en la Svizra rumantscha. La grondezza da las scolas da musica è fitg differenta: D'ina vart datti en 134 scolas da musica main che 300 occupaziuns da curs per onn, da l'otra vart datti 12 scolas da musica che registreschan mintga onn tranter 3 000 e 21 000 occupaziuns da curs. La Scola da musica Conservatori Turitg n'è cun passa 21 000 curs occupads betg mo la scola da musica la pli gronda da la Svizra, mabain er ina da las scolas da musica las pli grondas da l'Europa. Las scolas da musica vegnan finanziadas per 42 pertschient da las vischnancas, per 21 pertschient dals chantuns e per var 37 pertschient dals geniturs u da las persunas responsablas per l'educaziun da las scolaras e dals scolars. En tut la Svizra han las scolas da musica purschì tut en tut var 3,7 milliuns uras d'instrucziun per emna l'onn 2020, da quellas 85 pertschient sco instrucziun individuala. Sch'ins analisescha tut las occupaziuns da curs tenor las regiuns linguisticas, vegnan var 84,2 pertschient dals curs frequentads en la Svizra tudestga, 14 pertschient en la Svizra franzosa, 1,4 pertschient en la Svizra taliana e 0,6 pertschient en la Svizra rumantscha.

En il rom dal program «Giuventetgna e musica» lantschà da la Confederaziun l'onn 2016 èn vegnids organisads tut en tut 822 champs da musica e 423 curs da musica tranter ils onns 2016 e 2019. Passa 41 000 uffants e giuvenils en la vegliadetgna da 6 fin 20 onns èn sa participads a quels champs e curs. L'onn 2016 han 972 manadras e manaders da tut las regiuns linguisticas da la Svizra survegni in certificat da «Giuventetgna e musica».

Ils instruments da musica sunads il pli savens tenor ils dumbers da scolaras e scolars a scolas da musica 2020

Rang	Instrument da musica	Scolaras / scolars
1	clavazin	43'300
2	ghitarra acustica	22'400
3	violina / gia	14'400
4	set da tamburs (battaria)	9'600
5	flauta a bec	8'700
6	chant / furmaziun da la vusch	8'600
7	flauta traversa	6'800
8	ghitarra electrica	6'700
9	violoncello	6'600
10	percussiun classica / instrument da batgettas	6'300
11	trumbetta / cornet	5'500
12	saxofon	5'300
13	keyboard	4'800
14	clarinetta	4'300
15	accordeon	2'700
16	arpa	2'400
17	orgelet da maun da Sviz	1'700
18	posauna	1'600
19	corn	1'100
20	cuntrabass / giun	1'000

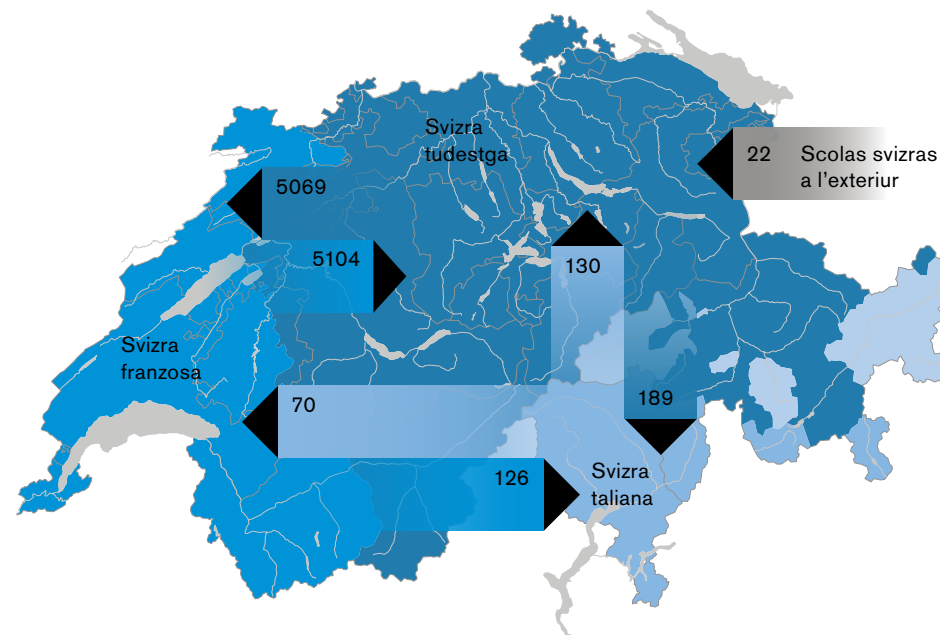
Barat linguistic e cultural

Ina da las caracteristicas las pli impurtantas da la Svizra è sia plurilinguitad. L'onn 2017 discurrivan 41 pertschient da la populaziun regularmain duas u dapli linguas. Tar ils giuvenils tranter 15 e 24 onns era questa quota 48 pertschient. In zic dapli ch'in terz dals giuvenils ha inditgà da discurrer regularmain duas linguas, ed in quart schizunt trais u dapli linguas.

La coesiun tranter las regions linguisticas po vegnir promovida cun programs da barat scolastic u cultural. Tenor las statisticas da Movetia, l'Agentura svizra per promover il barat e la mobilitad en il sector da furmaziun, èn vegnids realisads l'onn 2019 26 262 barats scolastics e culturals, 44,9 pertschient da quels en Svizra, 51,9 pertschient en l'Europa e 3,2 pertschient ordaifer l'Europa.

Purschidas da barat da classas entaifer la Svizra pon vegnir sustegnidas da Movetia. L'onn 2019 èn tut en tut 10 710 scolaras e scolars sa participads a talas purschidas. Quai èn 2 222 dapli che l'onn 2018. La gronda part dals barats da classas ha gi lieu sin il stgalim secundar I (73,8 %). La maioritad dals barats hai dà tranter la Svizra franzosa e la Svizra tudestga. En quest connex èn 49 pertschient stadas scolaras e scolars da lingua tudestga, 48 pertschient da lingua franzosa e 3 pertschient da lingua taliana.

Il barat cultural tranter las regions linguisticas è er in element central da la promoziun da la cultura e dal sustegn da la lavur culturala. La Fundaziun svizra per la cultura Pro Helvetia presta ina contribuziun impurtanta en chausa, cun sustegnair minga onn projects artistics e culturals, cun render visibels quels sur las regions linguisticas e cuminanzas culturalas or e cun rinforzar tras quai la coesiun sociala. L'onn 2019 ha la Pro Helvetia sustegnì passa 1 611 projects artistics e culturals en 228 lieus en tut la Svizra.

Program da barat da classas da Movetia
2019

Dumber da scolaras e scolars ch'èn sa participads al program da barat da classas da Movetia

- da la Svizra tudestga
- da la Svizra franzosa
- da la Svizra taliana
- da las scolas svizras a l'exteriur

Purschida culturalala e diever da la cultura

Film e kino

L'onn 2019 èn vegnids mussads en ils kinos svizzers 2 067 differents films: 316 films svizzers, 557 films dals Stadis Unids da l'America, 915 films da l'Europa (367 da quels da la Frantscha, 175 da la Germania e 113 da la Gronda Britannia), 109 da l'Asia, 53 da l'America latina e 117 d'auters pajais. 499 da quests films èn stadas premieras, 14,2 pertschient da quellas èn stads films svizzers.

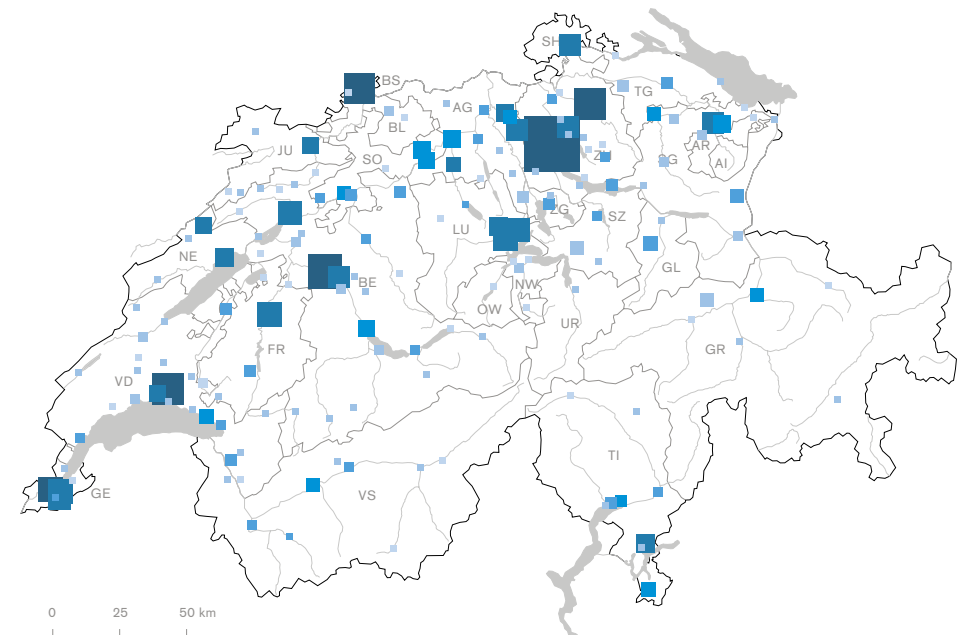
En las 605 salas da kino da la Svizra èn vegnidas vendidas 12 506 143 entradas (en media 1,5 entradas da kino per abitant u abitant). Il pretsch d'ina entrada da kino ha importà en media 15,46 francs. Quai correspunda ad entradas da kino totalas da 193 milliuns francs. Cun 839 167 entradas vendidas han ils films svizzers incl. coproducziuns internaziunalas cun participaziun da maiortad svizra cuntanschì ina quota dal martgà da 6,7 pertschient (7,7 % incl. coproducziuns cun participaziun da minoritad svizra).

L'onn 2018 èn vegnidas publitgadas 248 producziuns da film svizras, 142 da quellas èn stads films curts (33 films d'animaziun, 36 films documentars, 73 films dramatics) e 106 films lungs (67 films documentars, 39 films dramatics).

Ils ultims var 30 onns è sa midà il model classic da kino – ina sala respectivamain ina taila – al model dal kino multiplex. La part dals kinos multiplex vi dals kinos svizzers è s'augmentada da 2,3 pertschient (1995) a 27,8 pertschient (2019), entant che la part dals kinos cun ina suletta sala è sa reducida da 61,3 pertschient a 27,8 pertschient.

Salas da kino en Svizra

Dumber da tailas e da plazzas l'onn 2019

Dumber da plazzas	Dumber da tailas	Total
<ul style="list-style-type: none"> ≥ 2'400 1'200 – 2'399 600 – 1'199 300 – 599 150 – 299 < 150 	<ul style="list-style-type: none"> 60 25 10 5 1 	<ul style="list-style-type: none"> kinos 269 vischnancas cun kinos 165 dumber da tailas 605 dumber da plazzas 101'173

Top ten dals films svizzers cun il pli grond success
tenor entradas da kino vendidas en Svizra

Rang	Titel	Reschissur/a	Onn	Entradas
2019				
1	Zwingli	Stefan Haupt	2018	248'681
2	Bruno Manser – die Stimme des Regenwaldes	Niklaus Hilber	2018	153'521
3	Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse	Michael Steiner	2017	71'522
4	#FEMALE PLEASURE	Barbara Miller	2018	30'782
5	Tambour battant	François-Christophe Marzal	2019	22'755
6	Les Dames	Stéphanie Chuat, Véronique Reymond	2018	18'287
7	Gateways to New York	Martin Witz	2018	15'659
8	Der Búezer	Hans Kaufmann	2019	14'434
9	Baghdad in my shadow	Samir	2019	14'094
10	À l'école des philosophes	Fernand Melgar	2018	13'191
1976–2019				
1	Die Schweizermacher	Lyssy Rolf	1978	941'971
2	Die Herbstzeitlosen	Bettina Oberli	2006	596'251
3	Mein Name ist Eugen	Michael Steiner	2005	580'283
4	Achtung, fertig, Charlie!	Mike Eschmann	2003	560'523
5	SchellenUrsli	Xavier Koller	2014	455'824
6	Les petites fugues	Yves Yersin	1979	426'399
7	Grounding	Michael Steiner, Tobias Fueter	2005	377'713
8	Die göttliche Ordnung	Petra Volpe	2016	356'293
9	Ein Schweizer namens Nötzli	Gustav Ehmck	1988	350'681
10	Ernstfall in Havanna	Sabine Boss	2002	313'617

Funtauna: Uffizi federal da statistica; films svizzers e coproducziuns cun participaziun da maioritad svizra; entradas da kino incl. open airs en Svizra, senza festivals da film.

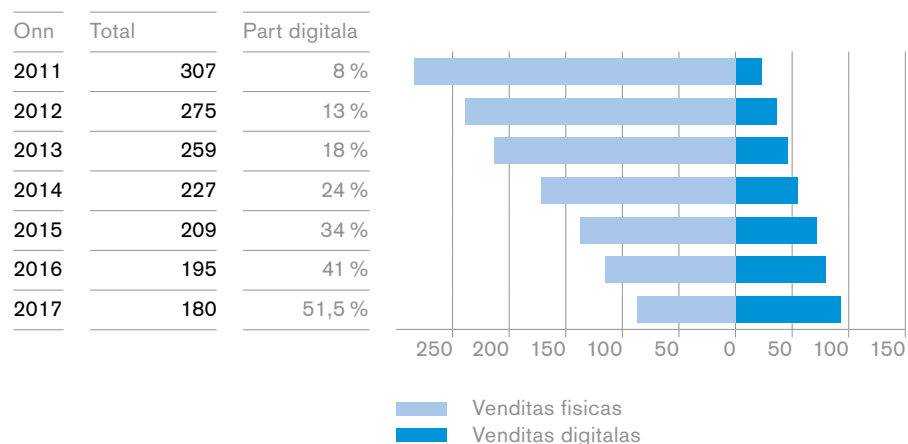
Top ten dals films cun il pli grond success
tenor entradas da kino vendidas en Svizra l'onn
2019

Rang	Titel	Distributur	Pajais	Entradas
en ils kinos da la Svizra tudestga				
1	The Lion King	Disney	USA	361'295
2	Avengers: Endgame	Disney	USA	330'444
3	Joker	Warner Bros.	USA	288'055
4	Frozen 2	Disney	USA	262'639
5	Green Book	Elite	USA	253'232
6	Zwingli	Elite	CH	242'014
7	Das perfekte Geheimnis	Praesens-Film	DE	206'700
8	Star Wars: The rise of Skywalker	Disney	USA	189'716
9	Qu'est-ce qu'on a encore fait au Bon Dieu ?	JMH	FR	162'912
10	The Secret Life of Pets 2	Universal	USA	160'637
en ils kinos da la Svizra franzosa				
1	The Lion King	Disney	USA	217'451
2	Joker	Warner Bros.	USA	178'537
3	Avengers: Endgame	Disney	USA	149'738
4	Frozen 2	Disney	USA	148'427
5	Qu'est-ce qu'on a encore fait au Bon Dieu ?	JMH	FR	123'150
6	Star Wars: The rise of Skywalker	Disney	USA	92'719
7	Green Book	Elite	USA	89'951
8	Once Upon A Time... In Hollywood	Sony	USA	80'627
9	How to Train Your Dragon 3: The Hidden World	Universal	USA	74'163
10	The Secret Life of Pets 2	Universal	USA	72'157
en ils kinos da la Svizra taliana				
1	The Lion King	Disney	USA	25'583
2	Joker	Warner Bros.	USA	16'246
3	Avengers: Endgame	Disney	USA	15'387
4	Bohemian Rhapsody	Disney	USA	13'211
5	Frozen 2	Disney	USA	12'452
6	Green Book	Elite	USA	10'173
7	Star Wars: The rise of Skywalker	Disney	USA	8'573
8	Jumanji: The Next Level	Sony	USA	8'380
9	Aladdin	Disney	USA	7'767
10	How to Train Your Dragon 3: The Hidden World	Universal	USA	7'116

Funtauna: Uffizi federal da statistica; entradas da kino en Svizra incl. open airs, senza festivals da film.

Tenor l'Associaziun svizra da video ha il martgà da vendita ed emprèst da films per guardar a chasa generà l'onn 2017 en Svizra entradas totalas da 180 milliuns francs. Circa 87,3 milliuns francs resultan en quest connex da la vendita da totalmain var 4,7 milliuns products fisics, 3,2 milliuns da quels èn DVDs ed 1,5 milliuns Blu-Rays. Tranter 2016 e 2017 è la svieuta cun formats fisics sa reducida per 24,3 pertschient. Las purschidas digitalas da cumpra e d'emprèst online (video-on-demand ed electronic sell-through) èn s'augmentadas fermamain ed han generà l'onn 2017 ina svieuta da 92,7 milliuns francs – cumpareglia cun 79,5 milliuns francs l'onn 2016. Ils formats digital han pia contribuì per l'emprima giada a stgars passa 50 pertschient da la svieuta totala ed han uschia surpassà la vendita da formats fisics. Tut en tut mussan la vendita sco er la svieuta en la branscha anc adina in trend negativ (-6,8 % da l'onn 2015 a l'onn 2016, -7,7 % da l'onn 2016 a l'onn 2017).

Venditas fisicas e digitalas da cuntegns cinematografics en milliuns francs

Top ten dals films cun il pli grond success tenor DVDs e BluRays¹ vendids en Svizra 2019

Rang	Titel	Distribuziun	Pajais
Svizra tudestga			
1	Bohemian Rhapsody	Fox	USA
2	Avengers – Endgame	Disney	USA
3	A Star Is Born	Warner Bros.	USA
4	Phantastische Tierwesen 2: Grindelwalds Verbrechen	Warner Bros.	USA-GB
5	Aquaman	Warner Bros.	USA
6	Captain Marvel	Disney	USA
7	Venom	Rainbow	USA
8	Der König der Löwen – LA	Disney	USA
9	Avengers – Infinity War	Disney	USA
10	Game of Thrones – Staffel 8	Warner Bros.	USA
Svizra franzosa			
1	Bohemian Rhapsody	Fox	USA
2	A Star Is Born	Warner Bros.	USA
3	Avengers – Endgame	Disney	USA
4	Les animaux fantastiques 2 – Les crimes de Grindelwald	Warner Bros.	USA-GB
5	Aquaman	Warner Bros.	USA
6	Captain Marvel	Disney	USA
7	Le Roi Lion – LA	Disney	USA
8	Game of Thrones – Saison 8	Warner Bros.	USA
9	Venom	Rainbow	USA
10	Avengers – Infinity War	Disney	USA
Svizra taliana			
1	Bohemian Rhapsody	Fox	USA
2	Avengers – Endgame	Disney	USA
3	A Star Is Born	Warner Bros.	USA
4	Animali fantastici 2 – I crimini di Grindelwald	Warner Bros.	USA-GB
5	Aquaman	Warner Bros.	USA
6	Il Re Leone (LA)	Disney	USA
7	Aladdin – LA	Disney	USA
8	Captain Marvel	Disney	USA
9	Il Ritorno Di Mary Poppins	Disney	USA
10	Dragon Trainer 3 – Il mondo nascosto	Universal	USA

¹ DVDs e Blu-Rays fisics ch'èn vegnids vendids sur differents chanals (mo purschidas legalas), nagins downloads, nagins VoD.

Museums

L'onn 2018 existivan en Svizra passa 1 100 museums, che han registrà tut en tut 13,3 milliuns entradas.¹ Ils museums èn derasads dapertut en Svizra: En passa in quart (28 %) da las vischnancas da la Svizra datti almain in museum. Il federalissem è pia in dals elements ils pli caracteristics da la cuntrada da museums en Svizra.

In ulteriur element è la subsidiarità. Uschia è la gronda part dals museums (71 %) organisada tenor dretg privat, il pli savens sco unìun (31 %) e sco fundaziun (27 %). Sch'ins resguarda ils finanziaders principals dals museums, èn quels repartids egualmain sin acturs publics e privats. D'ina vart èn ils finanziaders ils pli impurtants las citads e las vischnancas e da l'autra vart las uniuns. Questa francaziun en structuras privatas e localas dat als museums gronda legitimitad.

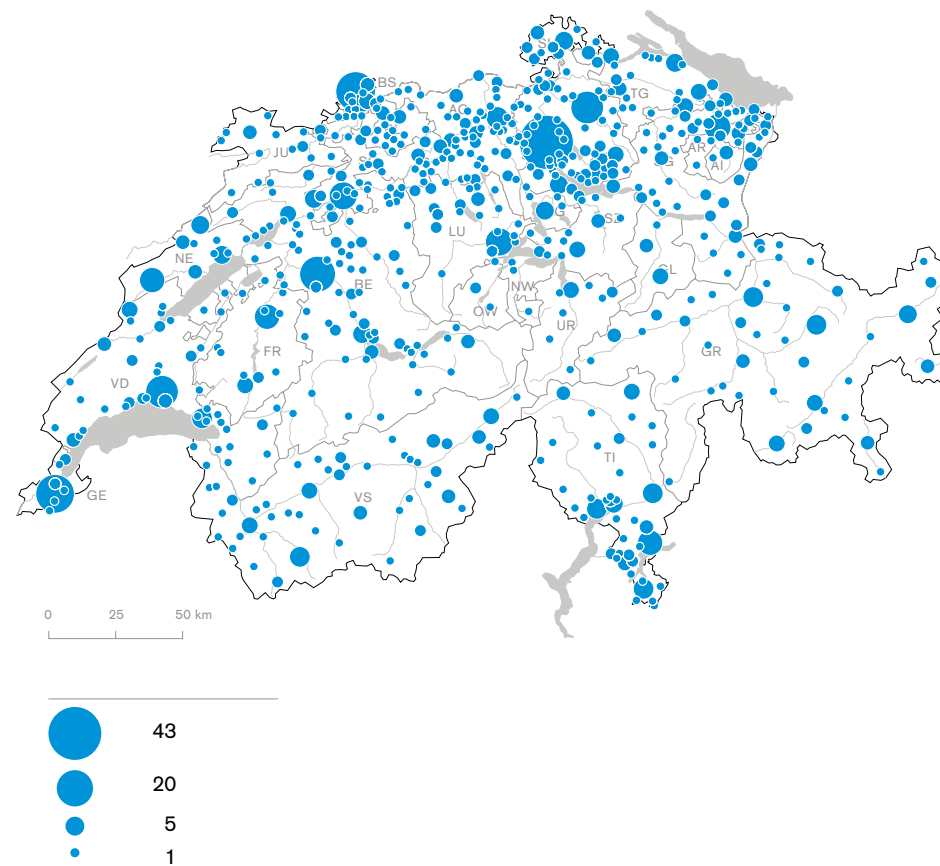
Per la francaziun dals museums en la societad èn er essenzialas las cifras cumprovadas davart l'intermediaziun da la cultura: l'onn 2018 han quasi tut ils museums (97 %) purschì almain ina visita guidada. Guardà l'entir onn han ils museums svizzers organisà tut en tut stgars 103 500 visitas guidadas. Ultra da quai han els organisà en connex cun lur exposiziuns e cun lur collecziuns quasi 35 000 occurrenzas sco vernissaschas, represchentaziuns, concerts, referats, films, tschainas tematicas e lavuratori.

Tut en tut conservan ils museums svizzers passa 75,7 milliuns objects. Ils museums da las ciencias naturalas ed ils museums en vischnancas da center conservan la gronda part dals objects.

¹ Il Cussegl internaziunal da museum definescha in museum sco «ina instituziun d'utilità publica, che sa basa sin la cuntinuitad, ch'è accessibla a la publicità, che serva a la societad ed a ses svilup e che procura, che conserva, che perscrutescha, che renda enconuschentas e che expona perditgas materialas ed immaterialas d'umans e da ses conturns cun l'intent dal studi, da la furmaziun e da l'experientscha». Ierts botanics e zoologics na vegnan betg resguardads en la Statistica svizra da museum.

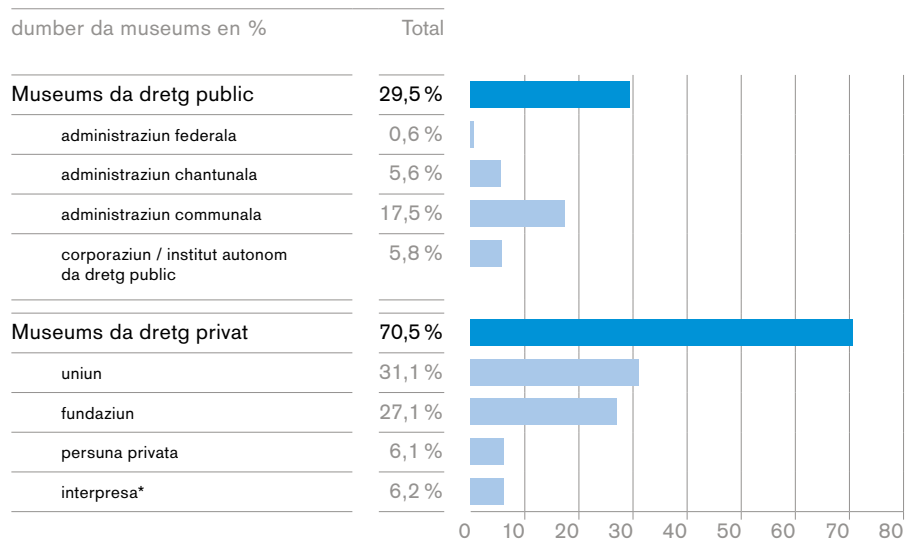
Museums en Svizra

Derasaziun e dumber per vischnanca
2018

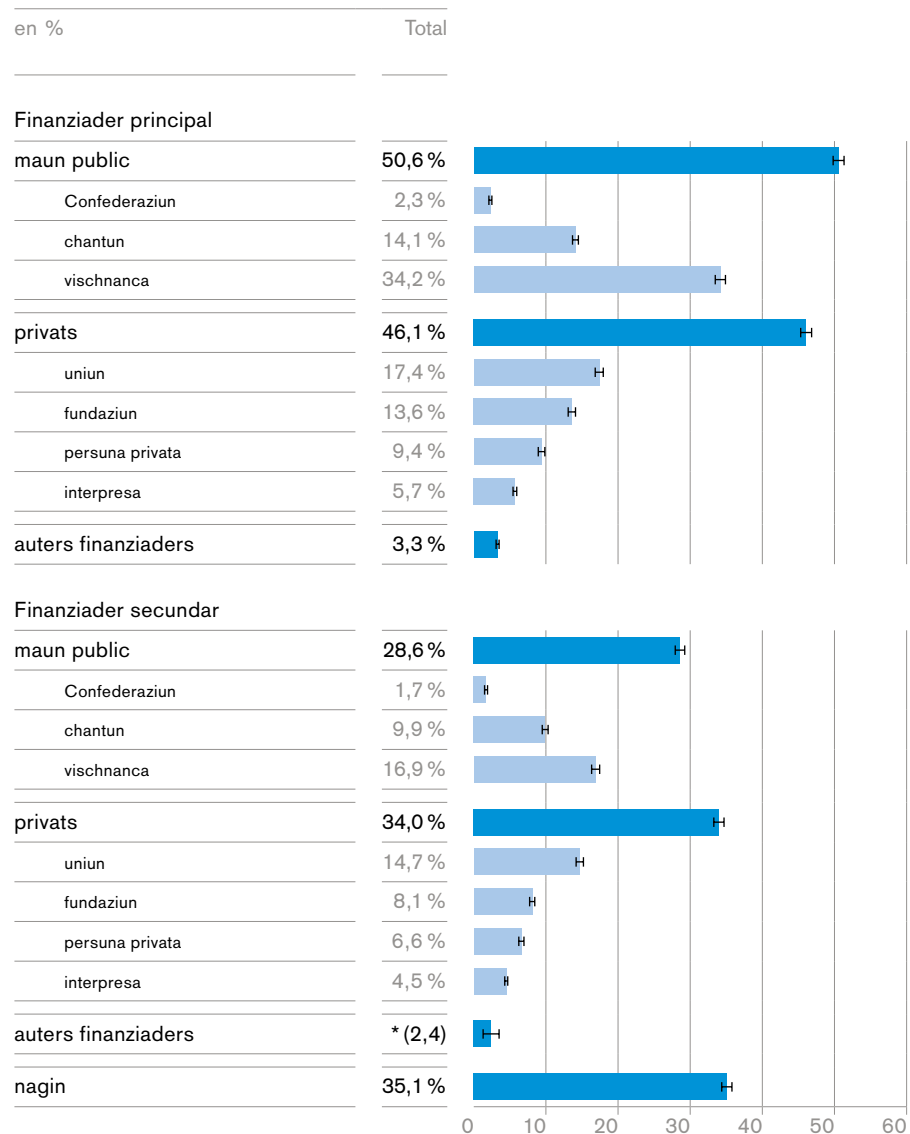

Museums en Svizra tenor furma giuridica 2018

* Las differentas formas giuridicas d'interpresas èn vegnidas resumadas en la categoria «Interpresa».

Museums en Svizra tenor finaziader principal e secundar 2018

* Grond coefficient da variaziun (tranter 10% e 25%):
precisiun insuffizienta.

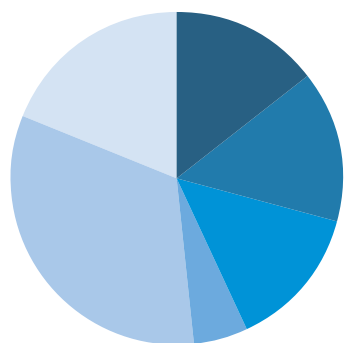
Interval da confidenza (95%)

Museums en Svizra

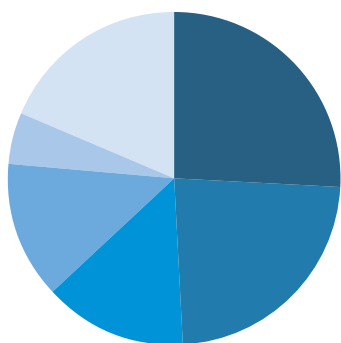
tenor tips da museums ed entradas

2018

Museums tenor tips da museums

Entradas tenor tips da museums

Tip dal museum	Dumber da museums	Dumber d'entradas
Total	1'118	13'253'486
museums archeologics, istorics ed etnografics	14,6 %	26 %
museums d'art	14,8 %	23,2 %
museums tecnicos	13,7 %	14,1 %
museums da las scienzas natiralas	5,3 %	13,2 %
museums regionals e locals	32,8 %	5,1 %
auters museums	18,8 %	18,4 %
Total en %	100 %	100 %

Ils museums svizzers ils pli frequentads

tenor dumber d'entradas*

2019

Rang	Museum	Entradas
1	Museum svizzer da transports, Lucerna	993'775
2	Fondation Beyeler, Riehen	437'000
3	Château de Chillon, Vevtaux	431'946
4	Maison Cailler, Broc	417'429
5	Musée Olympique, Lausanne	319'618
6	Museum naziunal svizzer, Turitg	302'304
7	Musée d'histoire naturelle, Genève	297'460
8	Swiss Science Center Technorama, Winterthur	291'706
9	Chasa d'art, Turitg	270'053
10	Museum d'art, Basilea	265'981
11	Chaplin's World, CorsiersurVevey	228'455
12	Fondation Pierre Gianadda, Martigny	202'069
13	Musée d'ethnographie, Genève	193'320
14	Museum d'istorgia natirala, Berna	192'888
15	Museum svizzer al liber Ballenberg, Hofstetten bei Brienz	187'520
16	La Maison du Gruyère, PringyGruyères	181'909
17	Château de Gruyères, Gruyères	162'646
18	Augusta Raurica, Augst	159'682
19	Biblioteca dal chapitel, Son Gagl	156'334
20	Center Paul Klee, Berna	150'213

* Quest top twenty è vegn elavurà dal UFC sin basa da las infurmaziuns accessiblas publicamain dals museums. Questas indicaziuns na derivan betg da la Statistica da museum dal UST, la quala na permetta betg da trair conclusiuns davart las singulas instituziuns.

Museum naziunal svizzer

Il Museum naziunal svizzer ch'è vegnì fundà l'onn 1890 e che sa numna dapi l'onn 2010 Museum naziunal svizzer (MNS) unescha trais museums: il Museum naziunal a Turitg, il Chastè da Prangins ed il Forum da l'istorgia svizra a Sviz. Medemamain tutga vitiers il Center da collecziun ad Affoltern am Albis. Ils museums preschentan l'istorgia da la Svizra dals origins fin oz, e rendan accessiblas – er cun exposiziuns temporaras davart temas actuals – las identitads svizas e la diversidad da l'istorgia e da la cultura da noss pajais.

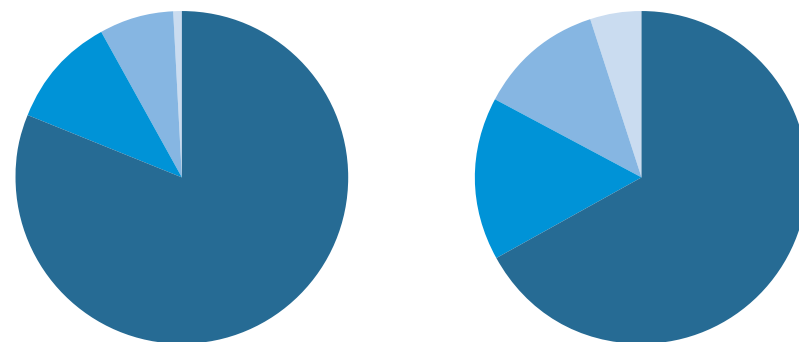
L'onn 2019 han las quatter chasas dumbrà tut en tut 372 000 entradas, 302 000 da quellas ha registrà il Museum naziunal a Turitg, il qual tutga tar in dals museums ils pli frequentads en Svizra. Ils trais museums ed il Center da collecziun èn vegnids visitads l'onn 2019 da 2 754 classas da scola. Tut en tut han gi lieu 3 926 visitas guidadas, pia circa 11 visitas guidadas per di.

Las curaturas ed ils curaturs han dà l'onn 2019 passa 1 500 scleriments davart las collecziuns dal Museum naziunal svizzer, e tut en tut 3 900 contribuziuns medialas èn cumparidas davart l'instituziun. Ultra da quai èn vegnids emprestads durant questa perioda 1 142 objects a 74 instituziuns en Svizra sco er ad 8 instituziuns a l'exteriur. La collecziun ha cumpiglià l'onn 2019 tut en tut passa 860 000 objects.

Visitas d'exposiziuns e visitas guidadas en las chasas dal Museum naziunal svizzer 2019

Dumber da visitas d'exposiziuns

Dumber da visitas guidadas

Instituziun	Dumber Entradas	Visitas guidadas
Museum naziunal svizzer a Turitg	302'304	2'630
Chastè da Prangins	40'607	623
Forum da l'istorgia svizra a Sviz	26'962	477
Center da collecziun ad Affoltern am Albis	2'165	196
Total	372'038	3'926

Archeologia e monuments

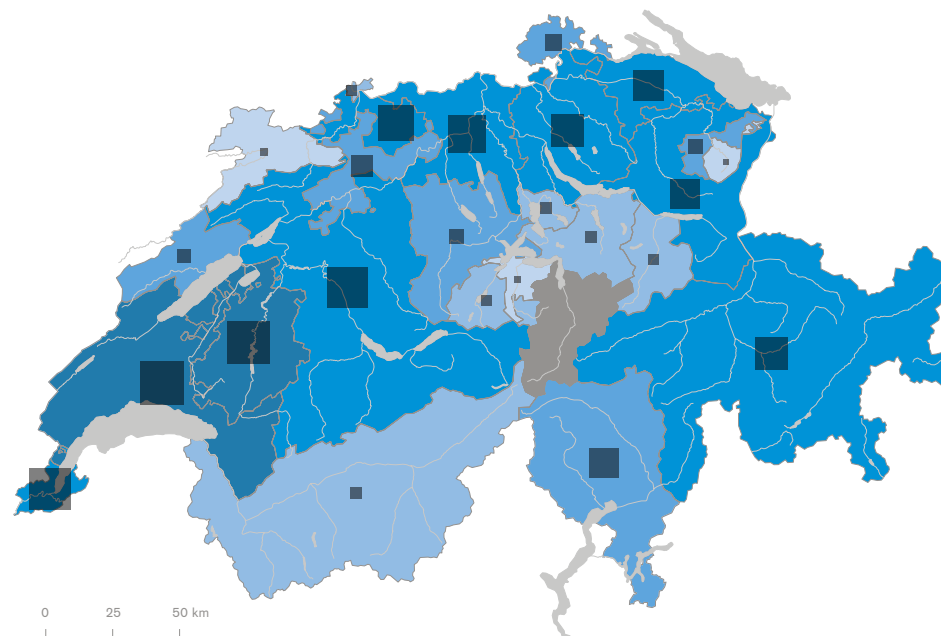
Ils monuments èn perditgas impurtantas d'ina epoca politica, economica, sociala u architectonica. L'onn 2016 èn vegnids registrads en Svizra 271 527 monuments architectonics. 75 084 da quels èn suttamess a mesiras da protecziun. La gronda part dals monuments ch'èn mess sut protecziun èn objects d'impurtanza regionala u locala. Tut en tut 2 752 monuments protegids (4 %) èn vegnids classificgads sco objects d'impurtanza naziunala. Passa la mesadad dals monuments protegids èn situads en ils tschintg chantuns Vad, Friburg, Geneva, Berna ed Argovia.

Circa 10 pertschient dals monuments protegids èn edifizis sacrals. Quai corresponda a totalmain 7 240 objects, principalmain baselgias, catedralas e chapluttas. Bunamain 40 pertschient da tut ils edifizis sacrals protegids en Svizra sa chattan en ils dus chantuns Tessin ed Argovia. La quota dals edifizis sacrals en cumparegliaziun cun il dumber total dals monuments architectonics protegids è fitg differenta da chantun a chantun. En ils chantuns Vallais, Tessin e Lucerna èn var 40 pertschient da tut ils monuments architectonics protegids objects sacrals.

En ils chantuns Berna, Glaruna e Geneva percenter corresponda questa quota mo a 2 fin 5 pertschient da tut ils objects protegids.

L'onn 2016 èn vegnids registrads en l'entira Svizra totalmain 38 804 lieux da chats archeologics. Ultra da quai datti en Svizra 9 815 zonas da protecziun archeologicas cun tut en tut bunamain 40 000 hectaras surfatscha, quai che corresponda ad 1 pertschient da la surfatscha da la Svizra. En il sector da la tgira da monuments e da la protecziun da la patria èn resultadas l'onn 2016 expensas publicas da 265,7 milliuns francs. Quai corresponda ad 8,7 pertschient da la finanziaziun publica da la cultura.

Monuments protegids en Svizra Repartiziun per chantun 2016

Dumber dals monuments architectonics protegids	Part dal total svizzer	Total
8'457	≥ 10,0	Svizra 75'084
5'000	5,0 – 9,9	
2'000	1,0 – 4,9	
500	0,5 – 0,9	
	< 0,5	
	*	

* chantun Uri: naginas indicaziuns

Funtauna: Uffizi federal da statistica

Lieus degns da protecziun

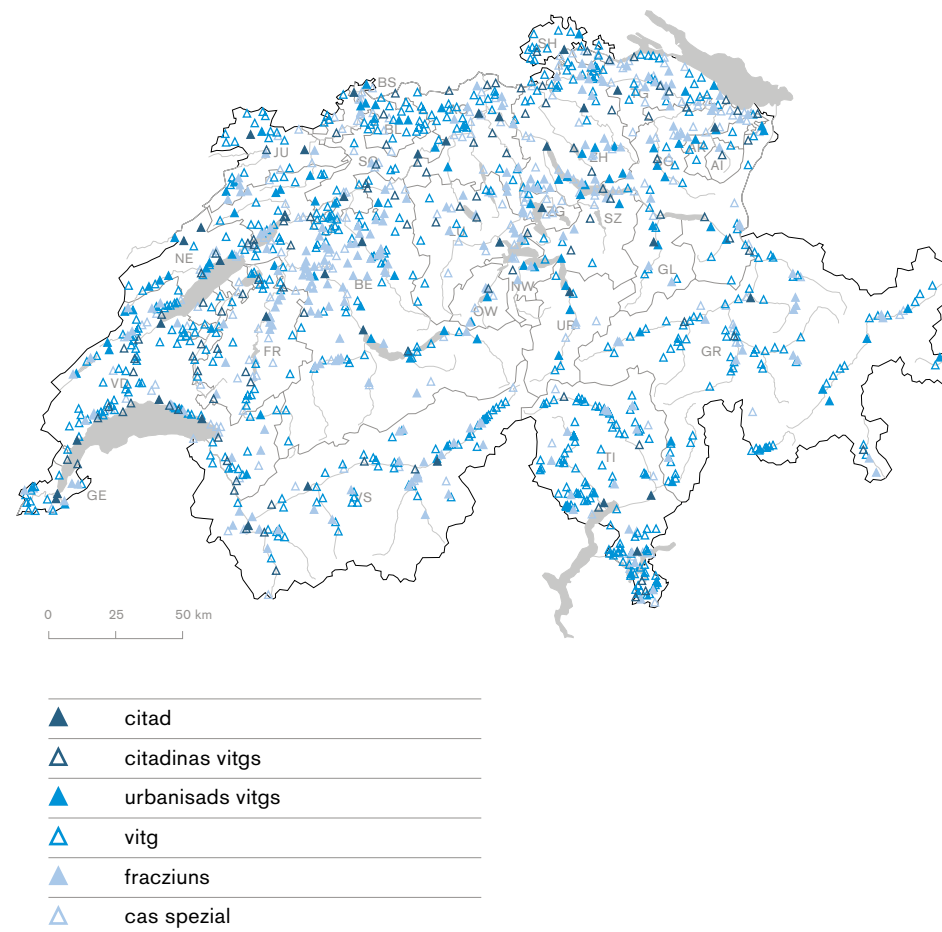
La protecziun dals lieus garantisce che l'ulteriur svilup architectonic resguardia las qualitads da la cultura architectonica existenta e mantegna il caracter dals lieus. Dals tut en tut 5 847 lieus registrads èn 1 274 (22 %) vegnids classificgads sco lieus d'importanza naziunala, 1 867 (32 %) sco lieus d'importanza regionala e 1 556 (27 %) sco lieus d'importanza locala. Ils ulteriurs 20 pertschient n'èn betg vegnids classificgads.

Passa la mesadad da tut ils lieus è situada en ils chantuns Berna, Vad, Tessin, Grischun e Turitg. Passa 14 pertschient da tut ils lieus d'importanza naziunala, regionala e locala èn en il chantun Berna.

Ils 1 274 lieus d'importanza naziunala furman ensemen l'Inventari federal dals lieus svizzers d'importanza naziunala degns da protecziun (ISOS). Il ISOS evaluescha ils lieus ed abitadis en lur totaliad. El tegna quint tant da la qualitad e da l'organisaziun spaziala da la structura fabritgada sco er da sia relaziun cun il conturn pli stretg e pli vast.

Ils lieus inscrits en il ISOS vegnan repartids sin sis categorias: citads (38), citadinas (108), vitgs urbanisads (86), vitgs (581), fracziuns (234) e cas spezial (227). La finamira dal ISOS è quella da mantegnair las qualitads che mainan a la valur naziunala dals lieus e d'evitar ch'i als vegnia fatg donns irreversibels. L'inventari federal è damai ina basa per la planisaziun che sto vegnir resguardada sistematicamain en ils process da decisiun pertutgant mesiras da construcziun a l'intern u en vischinanza dals lieus d'importanza naziunala.

Lieus svizzers d'importanza naziunala
degns da protecziun
2018

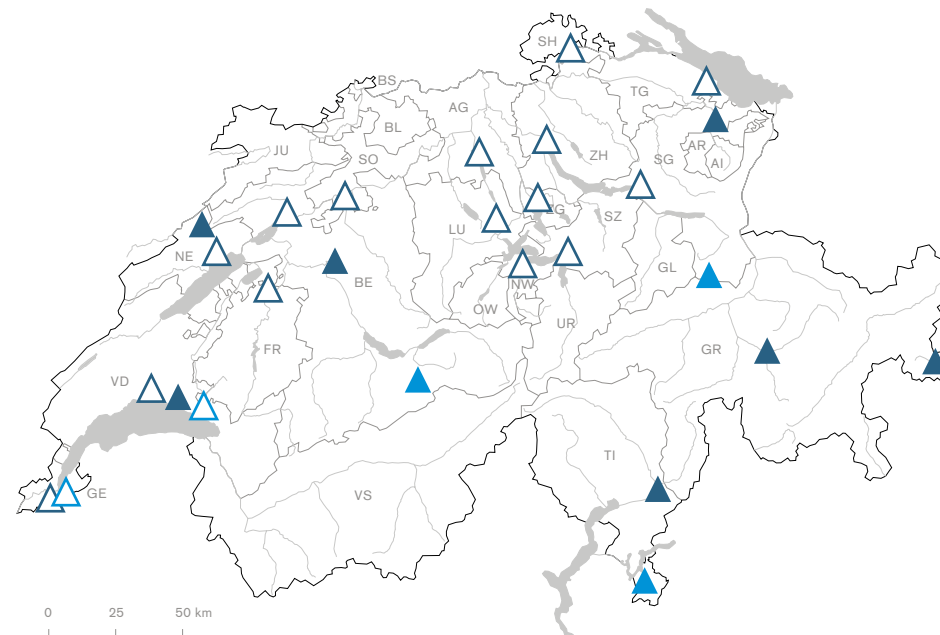

Patrimoni cultural e cuntradas culturalas

L'UNESCO ha l'incumbensa da proteger il patrimoni mundial cultural e natiral che represchenta «ina valur extraordinaria ed universal». La Cunvegna internaziunala dals 23 da november 1972 davart la protecziun dal patrimoni mundial cultural e natiral è l'instrument il pli effectiv che la communitad internaziunala ha decretà per proteger sia ierta culturala e natirala. Sco in dals emprimis stadis ha la Svizra ratifitgà questa cunvegna l'onn 1975. La fin da l'onn 2019 cumpiglia la glista dal patrimoni cultural mundial e dal patrimoni mundial natiral da l'UNESCO tut en tut 1 121 lieus. La Svizra è represchentada en la glista cun 9 lieus culturals e cun 3 lieus natirals.

Ils patrimoni mundials da l'UNESCO èn fitg populars. La citad veglia da Berna per exempel cun ses 4 600 abitants ed abitants è vegnida visitada l'onn 2017 da var 454 000 turistas e turists. La spassegiada sut las lautgas d'ina lunghezza da 6 km da la citad veglia e la visita da la tur Zytglogge èn qua las activitads las pli frequentas. En la Marktgasse èn vegnids dumbrads l'onn 2016 durant las fins d'emna fin ad 8 166 pedunas e peduns per ura. Questa frequenza è trais giadas pli auta che quella a la via principala da Stockholm e surpassa er la Regent Street a Londra. Quai che pertutga la regiun Lavaux, surpassa il dumber da visitaders per di en tscherts lieus, nua ch'i èn vegnidas fatgas dumbraziuns, durant las fins d'emna il dumber da 1 000 viandantas e viandants, per exempel tranter Epesses e Rivaz.

Patrimonis mundials da l'UNESCO en Svizra

▲ Patrimonis mundials da l'UNESCO en Svizra (patrimoni cultural)

Areal da la claustra da Son Gagl (1983)

Citad veglia da Berna (1983)

Claustra benedictina Son Jon a Müstair (1983)

Fortezzas e mir da la citad da Bellinzona (2000)

Viticultura dal Lavaux (2007)

Viafier retica en la cuntrada Alvra/Bernina (2008)

La Chaux-de-Fonds/Le Locle, urbanistica da l'industria d'uras (2009)

△ Palafittas preistoricas en l'artg alpin (2011)

△ L'ovra architectonica da Le Corbusier (2016)

▲ Patrimonis mundials da l'UNESCO en Svizra (patrimoni natiral)

Alps svizras Jungfrau Aletsch (2001/2007)

Monte San Giorgio (2003)

Arena tectonica Sardona (2008)

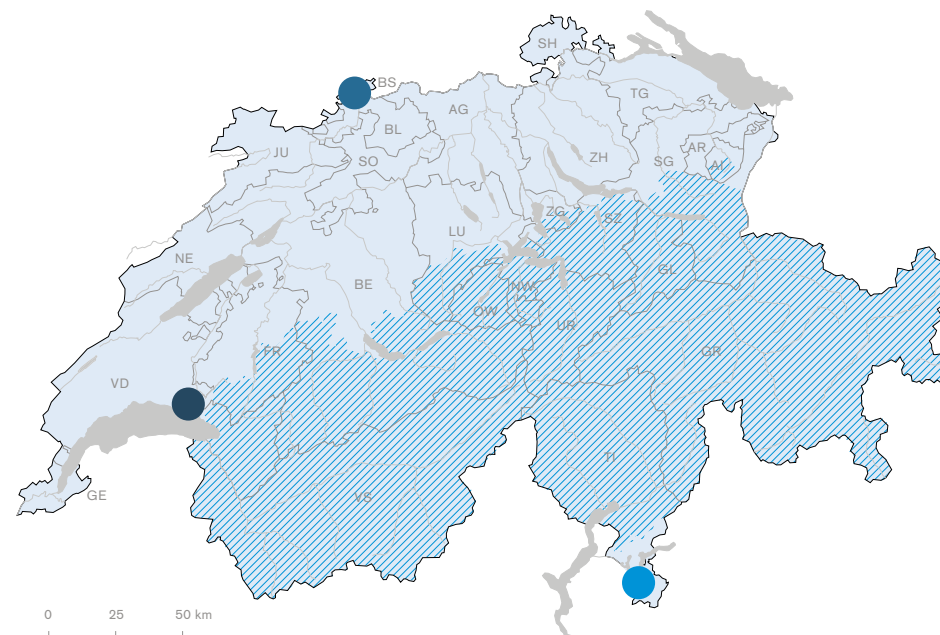
Patrimoni cultural viv

L'interess da la populaziun svizra per tradiziuns vivas sa mussa er en la statistica. L'onn 2014 han 26 pertschient da la populaziun visità occurrenzas culturalas popularas, sco concerts da musica populara u preschentaziuns da teater popular u da teater laic. In zic dapli che 70 pertschient èn sa participads a festas tradiziu-nalas, sco las festivitads per il 1. d'avust u in tschaiver, e radund 40 pertschient a grondas festas urbanas sco la Street Parade. L'onn 2003 ha l'UNESCO concludì la Convenziun per preservar il patrimoni cultural immaterial. Questa convenziun ha la finamira da transmetter e d'appreziar questas praticas, enconuschientschas ed abilitads che vegnan transferidas da generaziun a generaziun. Suentar che la Svizra aveva ratifitgà questa convenziun l'onn 2008, han la Confederaziun ed ils chantuns fatg in Inventari naziunal da las tradiziuns vivas. Dapi l'onn 2017 cumpiglia quest inventari 199 tradiziuns. 15 da quellas valan sco tradiziuns naziunalas.

La Glista represchentativa dal patrimoni cultural im-material da l'umanitad da l'UNESCO cuntogna l'onn 2020 tut en tut 463 inscripziuns da l'entir mund, 90 da quellas da l'Europa. La fin da l'onn 2019 èn stadas inscrites sis tradiziuns vivas da la Svizra sin questa glista. Trais da quellas èn tradiziuns ch'i dat mo en Svizra. Las ulteriuras trais tradiziuns èn transcunfinalas e vegnan pia tgiradas er en auters pajais.

Bleras personas en Svizra pratitgeschan sezzas tradiziuns vivas u èn fascinadas da talas. A la «Fête des Vignerons», la Festa da la vendemia a Vevey, èn per exempel sa participads l'onn 2019 var 6 000 voluntarias e voluntaris, e l'occurrenza ha attratg 375 000 visitadras e visitaders. Al Tschaiver da Basilea sa participeschan mintga onn var 200 000 personas activamain als cortegis ed a las activitads da tschaiver. L'occurrenza registrescha passa 200 000 visitadras e visitaders.

Patrimoni cultural immaterial da l'UNESCO en Svizra

- Festa da la vendemia a Vevey (2016)
- Tschaiver da Basilea (2017)
- Processiuns da l'Emna sontga a Mendrisio (2019)

▨ Ir enturn cun il privel da lavinas (2018, ensemen cun l'Austria)

Alpinissem (2019, ensemen cun la Frantscha e l'Italia)

Art da far mirs sitgs (2018, ensemen cun la Croazia, la Cipra, la Frantscha, la Grezia, l'Italia, la Slovenia e la Spagna)

Teater, saut ed opera

En il sector dal teater, dal saut e da l'opera è activas en Svizra numerusas cumpagnias da teaters professionals, cumpagnias professionali libras sco er artistas ed artists figurativs che sa preschentan sco solistas e solists. Sco lieus da preschentan servan chasas da teater subvenziunadas dal maun public (teaters d'ina sparta u da pliras spartas, operas), teaters privats, tribunas pitschnas sco er festivals da saut e da teater.

Ils 30 teaters professionals ils pli gronds da la Svizra han mussà durant la stagiun 2018/2019 var 6 000 occurrenzas (en chasa ed ordaifer). Circa 1,4 milliuns persunas han visità questas occurrenzas. Cun 243 021 visitadras e visitaders è il Opernhaus Turitg il teater svizzer il pli frequentà. Lura suondan il Teater Basilea (183 705), il Teater Son Gagl (140 453), il Schauspielhaus da Turitg (136 127), il Konzert Theater Berna (114 280) sco er il Grand Théâtre da Genevra (91 604) ed il Teater Lucerna (62 785). Ils teaters professionals disponan per regla d'atgnas chasas ed en la Svizra tudestga dad ensembles fixes che vegnan finanziads en ina dimensiun considerabla tras il maun public (vischnancas, citads e chantuns). Durant la stagiun 2018/2019 ha il maun public subvenziunà quests teaters professionals cun passa 326 milliuns francs.

En il sector da la scena libra sco er da l'art pitschen stattan a disposiziun en differentas citads chasas da teater per represchentan ospitantas sco er per produziuns e per represchentan da gruppas libras. Las chasas da teater e da saut disponan per part da pitschens ensembles u cumponan lur ensembles tut tenor la produziun. Festivals da saut e da teater giogan ina rolla impurtanta pervia da la gronda diversità da las spartas sin in pitschen spazi sco er pervia da la preschientscha speziala da formats che cumpiglian pliras spartas. Betg mo en las citads ed en las aglomeraziuns, mabain er en territoris rurals dispona la scena svizra da teater pitschen d'ina spessa rait da

tribunas pitschnas sco er d'organisaturas ed organisaturs. In studi da l'Institut per scienza da teater da l'Universitad da Berna da l'onn 2010 ha erui var 380 lieus da preschentan sco er in dumber annual total da var 1,7 milliuns visitadras e visitaders per la scena da teater libra en Svizra.¹

Las var 532 gruppas da teater laic che fan part da l'Uniun centrala da teater popular svizzer (UCTP) han dà l'onn 2019 var 4 049 preschentan en Svizra. Quellas èn vegnidas visitadas da var 605 826 aspectaturas ed aspectaturs². Ensem cun las 212 gruppas da la Fédération suisse des sociétés théâtrales d'amateurs e cun las 30 cumpagnias da la Federazione Filodrammatiche della Svizzera Italiana èn pia registradas almain 774 gruppas da teater laic en Svizra.

¹ La cifra dad 1,7 milliuns visitadras e visitaders per onn è ina valur approximativa per ils onns 2005–2008.

² Las cifras da las preschentan e da las occupaziuns èn extrapoladas per las 532 gruppas da la UCTP (calculaziun per 453 uniuns, 15% n'han naginas produziuns).

Festivals ed open airs

Festivals e concerts han ina piazza impurtanta en la cuntrada culturala da la Svizra. Mo paucs pajais han ina tala concentraziun d'open airs ch'ins enconuscha en tut l'Europa. Ultra dals gronds events da musica e da film datti er festivals pli pitschens per teater (Zürcher Theater Spektakel, passa 150 000 giasts l'onn 2019), per humor (Arosa Humorfestival, 17 240 giasts l'onn 2019), per saut (Steps Dance Festival, 30 000 giasts l'onn 2018) e per art sin via (La Plage des Six Pompes, passa 80 000 giasts l'onn 2019).

La populaziun apprezzescha cunzunt ils festivals da film. Ils 15 festivals da film ch'èn unids en l'Uniun svizra dals festivals da film han mussà l'onn 2019 passa 2 390 films lungs e curts e registrà passa 621 200 entradas. Cun passa 400 festivals è la musica senza dubi il sectur cun ils pli blers festivals en l'entira Svizra. Questas occurrenzas han er il pli grond dumber da visitadras e visitaders, oravant tut il Montreux Jazz Festival, il Paléo Festival a Nyon e l'Openair Frauenfeld.

Ils 42 commembers da la Federaziun da branscha dals organisaturs professiunals da concerts, da shows e da festivals (SMPA) han organisà l'onn 2018 circa 1 900 occurrenzas e cuntanschì 5,5 milliuns visitadras e visitaders. Totalmain è vegnids engaschads 3 300 artistas ed artists, 40 pertschient da quels da la Svizra. Per las occurrenzas èn 374 persunas stadas engaschadas a temp cumplain, e passa 22 500 persunas èn stadas en acziun sco voluntarias e voluntaris. Questa branscha ha fatg ina svieuta da 382 milliuns francs.

Ils 78 festivals ch'èn commembers da la Federaziun da tetg svizra dals clubs da musica e dals festivals da musica senza finamira da rendita (PETZI) han organisà l'onn 2018 var 1 000 occurrenzas cun var 2 400 artistas ed artists (da quai 45 % artistas ed artists svizzers). Questas occurrenzas han attratg passa 570 000 persunas.¹

¹ Quai èn cifras provisoricas.

Festivals svizzers da musica e da film tenor dumber d'entradas 2019

Plaz	Festival	Entradas
Festivals da musica		
1	Montreux Jazz Festival	240'000
2	Paléo Festival Nyon	230'000
3	Openair Frauenfeld	180'000
4	Openair Gampel	110'000
5	Lucerne Festival	99'700
6	OpenAir Son Gagl	88'000
7	Greenfield Festival, Interlaken	82'000
8	Zürich Openair	82'000
9	Gurtenfestival Berna	76'000
10	Moon&Stars, Locarno	60'000
Festivals da film		
1	Locarno Film Festival	157'500
2	Zurich Film Festival	117'000
3	Solothurner Filmtage	64'971
4	Visions du Réel, Nyon	45'032
5	Fribourg International Film Festival	42'921
6	Festival International du Film de Genève	36'386
7	Neuchâtel International Fantastic Film Festival	34'183
8	Fantoche Festival, Baden	25'121
9	Festival du film et forum international sur les droits humains de Genève	22'000
10	schnit Worldwide Shortfilmfestival Berna	19'580

Musica

La scena da musica da la Svizra è fitg multifara. La purschida culturala en quest sector cumpiglia blers differents stils da musica e formats, da clubs da musica pli pitschens senza finamira da rendita fin a gronds organisaturs da concerts.

En Svizra datti 13 orchesters da direcziun classica a temp cumplain: Sinfonieorchesters Basilea, Berna, Bienna Soloturn, Lucerna e Son Gagl, Musikkollegium Winterthur, Philharmonia Turitg, Tonhalle Orchester Turitg, Kammerorchester Turitg, Orchestre de la Suisse Romande, Orchestre de Chambre da Genevra e da Losanna, Orchestra della Svizzera Italiana.

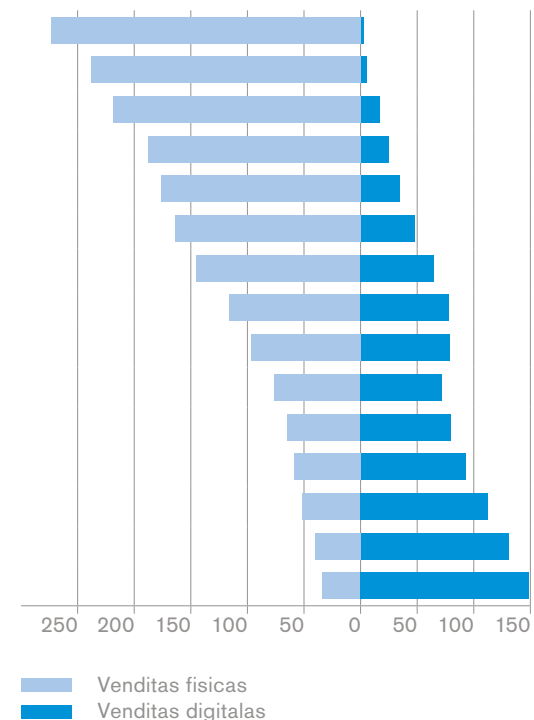
L'onn 2018 han ils 115 clubs ch'èn commembers da la Federaziun da tetg svizra dals clubs da musica e dals festivals da musica senza finamira da rendita (PETZI) organisà passa 11 300 occurrenzas. Quellas han attratg var 2,1 milliuns persunas e preschentà passa 14 000 artistas ed artists (da quai 72 % artistas ed artists svizzers).

Tenor las datas da la Federaziun da branscha dals labels da musica IFPI per la Svizra è vegnida fatga l'onn 2019 ina svieuta da 34,4 milliuns francs cun la vendita da portatuns fisics. La vendita da portatuns fisics cuntanscha pia mo pli ina quota da 19 pertschient dal martgà, entant che quai eran anc 77 pertschient l'onn 2010. Vitiers vegn la svieuta cun downloads (24,3 milliuns francs). Quella è sa reducida l'onn 2019 per var 22 pertschient envers l'onn precedent. La svieuta cun audiostreaming e cun video-streaming, che vegn medemamain quintada vitiers (124,3 milliuns francs), è percenter s'augmentada per 26 pertschient entaifer il medem temp. Las expensas totalas da las consumentas e dals consuments svizzers per portatuns fisics e digitalis importan 183,5 milliuns francs l'onn 2019. Entant che las entradas dals secturs portatuns fisics e downloads sa reduceschan vinavant, crescha il martgà svizzer.

Venditas fisicas e digitalas da musica 2005–2019

en milliuns francs (retail value)¹

	Total	Part digitala
2005	276,5	1 %
2006	243,6	2 %
2007	235,7	7 %
2008	212,9	12 %
2009	211,2	16 %
2010	211,4	23 %
2011	209,9	31 %
2012	194,4	40 %
2013	175,7	45 %
2014	148,6	48 %
2015	144,7	55 %
2016	151,6	61 %
2017	164,0	69 %
2018	170,7	77 %
2019	183,5	81 %

¹ Dapi l'onn 2019 na publitgescha la IFPI betg pli trade values (cifras da vendita che vegnan generadas directamain da labels e da vendiders), mabain retail values (expensas da las consumentas e dals consuments svizzers per portatuns fisics e digitalis). Las datas preschentadas qua èn perquai vegnidas adattadas e sa differenzieschan da las datas dals onns precedents.

Top ten dals albums svizzers cun il pli grond success
tenor exemplars vendids en Svizra¹
2019

Plaz	Interpret/a	Titel
Svizra tudestga		
1	Gölä & Trauffer	Büetzer Buebe
2	Patent Ochsner	Cut Up (hardcover book)
3	Kunz	Förschi
4	Heimweh	Ärdeschön
5	Beatrice Egli	Natürlich!
6	Schwiizergoofe	7
7	Trauffer	Schnupf, Schnaps + Edelwyss
8	Sina	Emma
9	Peter Reber	Ha mys Härz uf der Büni gla
10	Heimweh	Vom Gipfel is Tal
Svizra franzosa		
1	Stephan Eicher	Homeless Songs
2	Stephan Eicher	Hüh!
3	Camille & Julie Berthollet	Entre 2
4	Gotthard	Defrosted 2
5	Marie-Claude Chappuis	Au coeur des Alpes – Volkslieder aus der Schweiz
6	The Young Gods	Data Mirage Tangram
7	Eluveitie	Ategnatos
8	Patent Ochsner	Cut Up (Hardcover Book)
9	Gölä & Trauffer	Büetzer Buebe
10	Bastian Baker	Bastian Baker
Svizra taliana		
1	Gotthard	Defrosted 2
2	CoreLeoni	Il
3	Eluveitie	Ategnatos
4	CoreLeoni	The Greatest Hits Part 1
5	Gotthard	Silver
6	Gotthard	One Team One Spirit
7	Gotthard	One Life One Soul
8	Dj Antoine	The Time Is Now (CH Edition)
9	Gotthard	Original Album Classics
10	The Young Gods	Data Mirage Tangram

¹ Exemplars fisics vendids sur plirs chanals
(butias e shops online) sco er downloads d'exemplars
digitals (mo purschidas legalas).

Top ten dals albums cun il pli grond success
tenor exemplars vendids en Svizra¹
2019

Plaz	Interpret/a	Titel
Svizra tudestga		
1	Gölä & Trauffer	Büetzer Buebe
2	Rammstein	Rammstein
3	Patent Ochsner	Cut Up (hardcover book)
4	Lady Gaga, Bradley Cooper	A Star Is Born
5	Andrea Berg	Mosaik
6	Amigos	Babylon
7	Kunz	Förschi
8	Heimweh	Ärdeschön
9	Herbert Grönemeyer	Tumult (standard 13 Songs)
10	Diverse Pop	Bravo The Hits 2018
Svizra franzosa		
1	Les Enfoirés	2019 Le Monde des Enfoirés
2	Lady Gaga, Bradley Cooper	A Star Is Born
3	Johnny Hallyday	Mon pays c'est l'amour
4	Rammstein	Rammstein
5	Angèle	Brol
6	Queen	The Platinum Collection
7	Johnny Hallyday	Johnny
8	Nekfeu	Les Étoiles Vagabondes
9	Queen	Bohemian Rhapsody (OST)
10	Jean-Baptiste Guégan	Puisque c'est écrit
Svizra taliana		
1	Fedez	Paranoia Airlines
2	Queen	Bohemian Rhapsody (OST)
3	Queen	The Platinum Collection
4	Lady Gaga, Bradley Cooper	A Star Is Born
5	Gotthard	Defrosted 2
6	Marco Mengoni	Atlantico
7	Ligabue	Start
8	Bruce Springsteen	Western Stars
9	Tiziano Ferro	Accetto Miracoli
10	Maneskin	Il Ballo Della Vita

¹ Exemplars fisics vendids sur plirs chanals
(butias e shops online) sco er downloads d'exemplars
digitals (mo purschidas legalas).

Games

Tenor la definiziun èn games bains culturals digitalis cumplets ed han ina ferma creschientscha. La Swiss Interactive Entertainment Association (SIEA) stima ch'i dettia 1,5 milliuns giugadras activas e giugaders activs en Svizra. Tenor in studi da la Scola auta turitgaisa per scienzas applitgadas vegnivan games dads l'onn 2019 almain ina giada per emna da var 33 pertschient da la populaziun svizra e schizunt mintga di da passa ina da diesch persunas. Zunt apprezziads èn games en la Svizra franzosa: 17,2 pertschient da la populaziun francofona han dà mintga di games l'onn 2019. Interessanta è la constataziun ch'ils giuvenils n'èn betg la gruppa da vegliadetgna cun la quota la pli gronda. Entant che passa 65 pertschient da las persunas da 16 fin 19 onns inditgeschan ch'ellas na dettian mai games, èn quai mo 27,2 pertschient tar las persunas da 45 fin 59 onns e 24,7 pertschient tar las persunas da 60 onns e dapli. Ils games èn anc adina pli apprezziads tar ils umens che tar las dunnas: Tar ils umens na dat in da quatter umens mai games, tar las dunnas èn quai passa la mesadad che na dattan mai games.

Il sector svizzer da games crescha fermamain ed è respectà sin plaun internaziunal. Tenor las retschertgas da la Swiss Game Developers Association (SGDA) e da la Pro Helvetia da l'onn 2019 datti en Svizra 130 interpresas che deditgeschan almain ina part da lur activitad al svilup da games. Il dumber d'interpresas pitschnas e mesaunas en quest sector è s'augmentà per il factur 5 dapi l'onn 2010 e mussa cleramain la dinamica da questa bransch. L'onn 2018 han questas interpresas gì tut en tut 590 collavuraturas e collavuratur ed han generà ina svieuta annuala totala da 150 milliuns francs. Regiuns cun bleras interpresas che sviluppan games èn il chantun Turitg e la regiun dal Lai da Genevra. 25 pertschient da las persunas che lavuran en il svilup da games èn dunnas. Quai è ina quota pli gronda ch'en l'informatica, nua che mo 15 pertschient da las plazzas èn occupadas cun dunnas.

Top ten dals games vendids il pli savens en Svizra (computer e consola) 2019

Plaz	Titel	Label
1	Fifa 20	Electronic Arts
2	Call Of Duty: Modern Warfare	Activision Blizzard
3	Mario Kart 8 Deluxe	Nintendo
4	New Super Mario Bros. U Deluxe	Nintendo
5	Luigi's Mansion 3	Nintendo
6	Super Mario Party	Nintendo
7	Super Smash Bros. Ultimate	Nintendo
8	Pokémon Schwert	Nintendo
9	The Legend Of Zelda: Link's Awakening	Nintendo
10	The Legend Of Zelda: Breath Of The Wild	Nintendo

Litteratura e medias

En Svizra han 772 bibliotecas mess a disposiziun l'onn 2019 ina purschida totala da passa 84 milliuns medias, tranter quellas 53,7 milliuns stampats e 13,2 milliuns maletgs. En quai che reguarda las medias digitalas possedeven lur collecziuns en media in pau dapli che 10 000 gasettas e revistas electronicas sco er bunamain 30 000 e-books.

Las bibliotecas han gì tut en tut passa 1,3 milliuns utilisadras activas ed utilisaders activs, per in dumber total da bunamain 46 milliuns documents fisics emprestads.¹

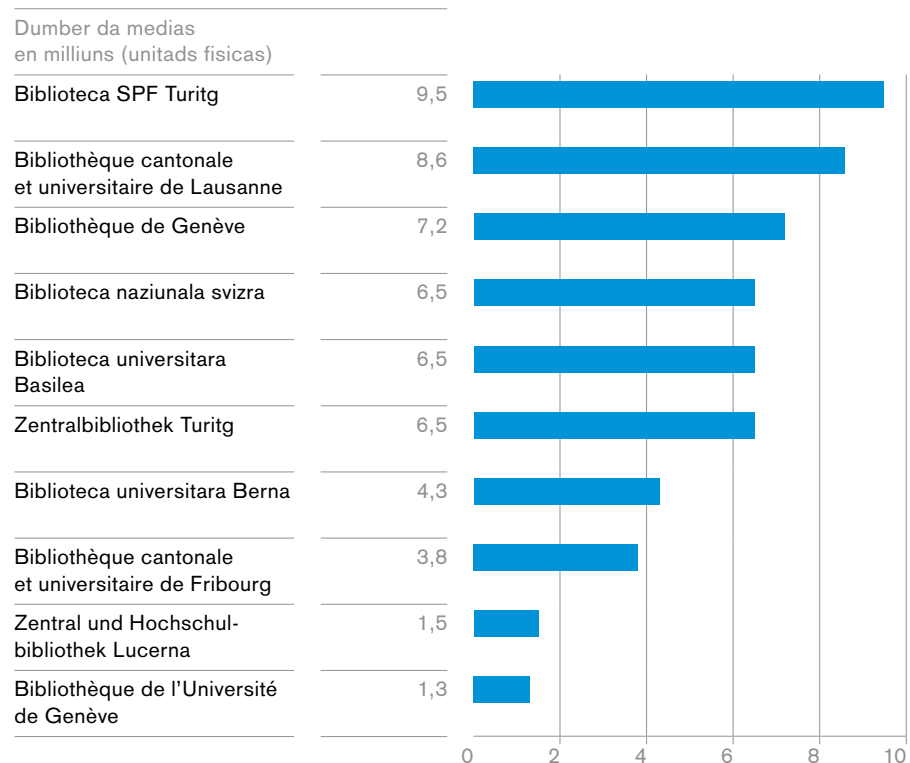
L'onn 2019 èn vegnids publitgads 15 656 cudeschs svizzers² ed offrìds sin il martgà da cudeschs. L'onn 2019 era in terz da tut ils cudeschs cumparìds en Svizra cudeschs da lingua tudestga, numnadamain 4 787 titels. Ils cudeschs da lingua franzosa sa movan enturn ils 15 pertschient ed ils cudeschs da lingua taliana cuntanschan bunamain 2 pertschient. La quota da las ulteriuras linguas importa var 50 pertschient, da quai èn 93 pertschient cudeschs da lingua englaisa.

Tenor la statistica da la structura d'interpresas da l'Uffizi federal da statistica devi l'onn 2017 en Svizra 476 librarías cun 2 617 collavuraturas e collavuratur en var 1 907 plazzas a temp cumplain (var trais quarts da quellas eran occupadas cun dunnas).

¹ La statistica da las bibliotecas dal UST sa basa sin ina retschertga. Mo en 13 chantuns partenaris cumpiglia quella er las bibliotecas da vischnancas cun main che 10'000 abitantas ed abitants. Il dumber da respostas a las differentas dumondas è different. Las cifras inditgadas èn perquai valurs approximativas.

² Tenor l'art. 3 da la Lescha davart la Biblioteca naziunala e tenor l'art. 14a da l'Ordinaziun davart la Biblioteca naziunala vala ina publicaziun sco svizra, sche almain in terz da las auturas e dals auturs èn Svizzras u Svizzers, sche la chasa editura è svizra u sche almain in terz dal cuntegn è svizzer.

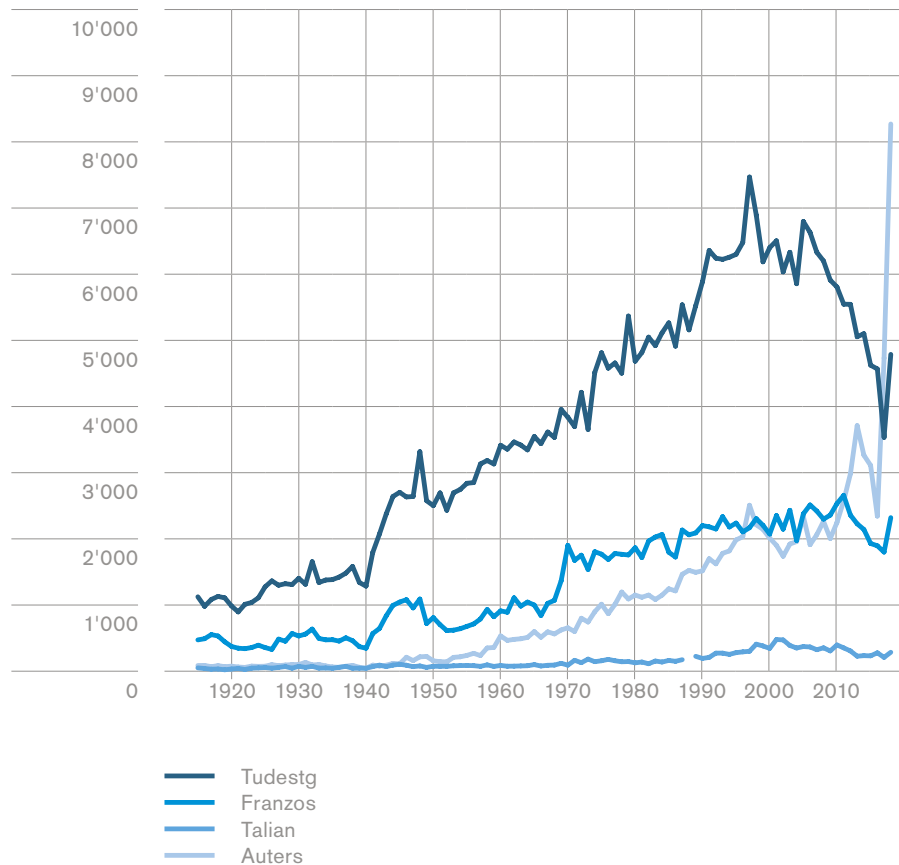
Top ten da las bibliotecas las pli grondas da la Svizra tenor purschida totala da medias fisicas¹ 2019

¹ Purschida totala da medias: cudeschs, revistas, manuscrits, microfurmas, registraziuns sonoras, maletgs, chartas e plans, purtaders da datas, documents audiovisuals, autras medias fisicas.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica, Biblioteca naziunala svizra, Associaziun svizra da las librarías e da las chasas edituras, Association Suisse des Diffuseurs, Editeurs et Libraires ASDEL

Dumber da cudeschs edids en Svizra e cumparids en librerias (titels) 1915–2019¹

1 Midada da la metoda l'onn 2014; avant questa data vegnivan cudeschs plurilingus attribuids a maun da la lingua da lur titel (ovras plurilingas cun in titel monoling vegnivan attribuidas a la lingua da lur titel). Dapi l'onn 2014 vegnan tut las ovras plurilingas attribuidas sistematicamain a la categoria «Auters».

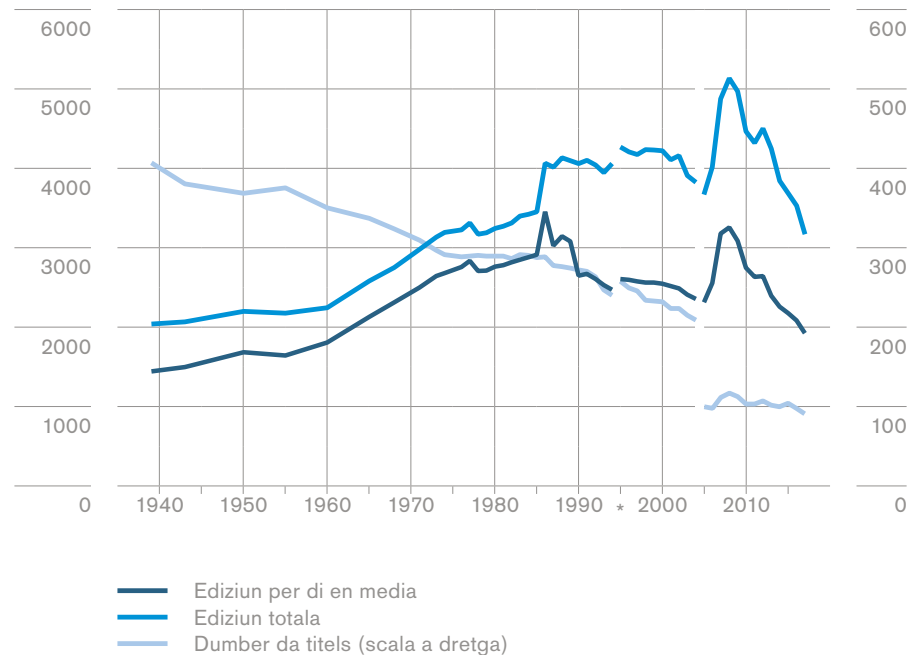
2 Il dumber da cudeschs da lingua englaisa è creschi tranter l'onn 2017 e l'onn 2018 da 1089 sin 4227.

Quest augment po vegnir declarà tras quai ch'ina part da la producziun da la Springer Nature Group è vegnida integrada en il catalog da la Biblioteca nazionala. Springer Nature edescha per gronda part litteratura scientifica en englais.

Funtaunas: Biblioteca nazionala svizra; Uffizi federal da statistica; basa da datas: Bibliografia nazionala svizra «Das Schweizer Buch»

Medias stampadas Dumber da titels ed ediziun da las gasettas¹ 1939–2017

en milliuns

1 Betg cuntignids n'èn feglis uffizials e gasettas tematikas. Per la statistica da medias stampadas èn vegnidas applitgadas novas metodos da retschertga a partir da l'onn 2015 (e retroactivamain fin l'onn 2005), uschia che las valurs pon vegnir cumparegliadas cun las valurs dals onns precedents. Integraziun da gasettas gratuitas a partir da l'onn 2005.

* Pervia d'ina midada dals criteris da dumbraziun na pon ils onns a partir dal 1995 betg vegnir cumparegliads directamain cun ils onns precedents.

Funtaunas: Uffizi federal da statistica; Associaziun svizra da medias (RSMR); basa da datas: Statistica da titels da l'Associaziun svizra da medias / Bulletin d'ediziun RSMR; midada da la metoda 1995

Top ten dals cudeschs (hardcovers) cun il pli grond success tenor exemplars vendids en la Svizra tudestga¹ 2019

Plaz	Autur/a	Titel
Auturas ed auturs svizzers, belletristica, mo cudeschs da lingua tudestga		
1	Joël Dicker	Das Verschwinden der Stephanie Mailer
2	Eveline Hasler	Tochter des Geldes
3	Martin Suter	Allmen und der Koi
4	Blanca Imboden	heimelig
5	Gian Maria Calonder ²	Engadiner Abgründe
6	Gian Maria Calonder	Endstation Engadin
7	Thomas Meyer	Wolkenbruchs waghalsiges Stelldichein mit der Spionin
8	Lukas Hartmann	Der Sänger
9	Sibylle Berg ³	GRM
10	Charles Lewinsky	Der Stotterer
Tut las auturas e tut ils auturs, belletristica, mo cudeschs da lingua tudestga		
1	Lucinda Riley	Die Sonnenschwester
2	Jean-Luc Bannalec	Bretonisches Vermächtnis
3	Joël Dicker	Das Verschwinden der Stephanie Mailer
4	Eveline Hasler	Tochter des Geldes
5	Martin Suter	Allmen und der Koi
6	Simon Beckett	Die ewigen Toten
7	Donna Leon	Ein Sohn ist uns gegeben
8	Blanca Imboden	heimelig
9	Gian Maria Calonder	Engadiner Abgründe
10	Jussi Adler-Olsen	Opfer 2117

¹ Cudeschs fisics vendids sur differents chanals. Infurmaziuns cumparegliablas davart la Svizra taliana n'èn betg avant maun.

² Pseudonim da l'autur Tim Krohn.

³ Autur tudestg-svizzer.

Top ten dals cudeschs da giaglioffa cun il pli grond success tenor exemplars vendids en la Svizra tudestga¹ 2019

Plaz	Autur/a	Titel
Auturas ed auturs svizzers, belletristica, mo cudeschs da giaglioffa da lingua tudestga		
1	Martin Suter	Elefant
2	Benedict Wells ²	Vom Ende der Einsamkeit
3	Thomas Meyer	Wolkenbruchs wunderliche Reise in die Arme einer Schickse
4	Christof Gasser	Blutlauenen
5	Alex Capus	Patriarchen
6	Silvia Götschi	Bürgenstock
7	Silvia Götschi	Itlimoos
8	Lukas Bärfuss	Koala
9	Alex Capus	Das Leben ist gut
10	Lukas Hartmann	Ein Bild von Lydia
Tut las auturas e tut ils auturs, belletristica, mo cudeschs da giaglioffa da lingua tudestga		
1	Jojo Moyes	Nächte, in denen Sturm aufzieht
2	Lucinda Riley	Das Schmetterlingszimmer
3	Pierre Martin	Madame le Commissaire und der tote Liebhaber
4	Martin Suter	Elefant
5	Maja Lunde	Die Geschichte der Bienen
6	Elena Ferrante	Meine geniale Freundin
7	Charlotte Link	Die Suche
8	Benedict Wells	Vom Ende der Einsamkeit
9	Kent Haruf	Unsere Seelen bei Nacht
10	Lucinda Riley	Die Perlenschwester

¹ Cudeschs fisics vendids sur differents chanals.

Infurmaziuns cumparegliablas davart la Svizra taliana n'èn betg avant maun.

² Autur tudestg-svizzer.

Top ten dals cudeschs da lingua franzosa cun il pli grond success (format grond) da vendiders da la Svizra franzosa en Svizra¹ 2019

Plaz	Autur/a	Titel
Auturas ed auturs svizzers, litteratura		
1	Marc Voltenauer	L'Aigle de sang
2	Joël Dicker	La disparition de Stéphanie Mailer
3	Stéphane Blok, Blaise Hofmann	Fête des vignerons 2019, Les Poèmes
4	Nicolas Feuz	L'Ombre du renard
5	Claude-Inga Barbey	50 nuances de regret
6	Joël Dicker	Le Tigre
7	Yvette Zraggen	Matthias Berg
8	Blaise Hofmann	La Fête
9	Fabio Benoit	Mauvaise conscience
10	Roland Buti	Grand national
Tut las auturas e tut ils auturs, litteratura		
1	Marc Voltenauer	L'Aigle de sang
2	Sylvain Tesson	La Panthère des neiges
3	Joël Dicker	La disparition de Stéphanie Mailer
4	Jean-Paul Dubois	Tous les hommes n'habitent pas le monde de la même façon
5	Nicolas Feuz	L'Ombre du renard
6	Guillaume Musso	La vie secrète des écrivains
7	Amélie Nothomb	Soif
8	Michel Houellebecq	Serotonine
9	Marc Lévy	Ghost in love
10	David Foenkinos	Vers la beauté

¹ Tenor exemplars vendids (cudeschs fisics vendids sur differents chanals). Ils cudeschs vendids en las librerias Fnac n'èn betg vegnids registrads. Infurmaziuns cumparegliablas davart la Svizra taliana n'èn betg avant maun.

Top ten dals cudeschs da lingua franzosa cun il pli grond success (cudeschs da giaglioffa) da vendiders da la Svizra franzosa en Svizra¹ 2019

Plaz	Autur/a	Titel
Auturas ed auturs svizzers, litteratura		
1	Marc Voltenauer	Qui a tué Heidi ?
2	Michel Simonet	Une rose et un balai
3	Nicolas Feuz	Le miroir des âmes
4	Mike Horn	Antarctique, le rêve d'une vie
5	Sarah Gisler	Petite
6	Marc Voltenauer	Le Dragon du Muveran
7	Sarah Marquis	L'Aventurière des sables
8	Metin Arditi	Carnaval noir
9	Elisa Shua Dusapin	Hiver à Sokcho
10	Roland Buti	Le milieu de l'horizon
Tut las auturas e tut ils auturs, litteratura		
1	Guillaume Musso	La Jeune fille et la nuit
2	Laetitia Colombani	La Tresse
3	Marc Voltenauer	Qui a tué Heidi ?
4	Virginie Grimaldi	Il est grand temps de rallumer les étoiles
5	Marc Lévy	Une fille comme elle
6	Michel Simonet	Une rose et un balai
7	Valérie Perrin	Changer l'eau des fleurs
8	Lise Bourbeau	Cinq blessures qui empêchent d'être soi-même
9	Raphaëlle Giordano	Le jour où les lions mangeront de la salade verte
10	Nicolas Feuz	Le miroir des âmes

¹ Tenor exemplars vendids (cudeschs fisics vendids sur differents chanals). Ils cudeschs vendids en las librerias Fnac n'èn betg vegnids registrads. Infurmaziuns cumparegliablas davart la Svizra taliana n'èn betg avant maun.

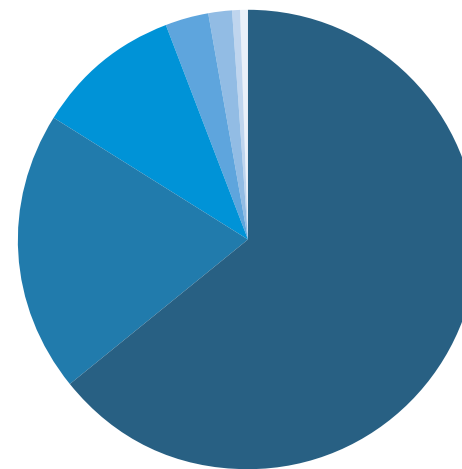
Biblioteca naziunala svizra

La Biblioteca naziunala svizra è vegnida fundada l'onn 1895. Ella collecziunescha, cataloghisescha ed intermediatescha infurmaziuns stampadas u digitalas sco texts, maletgs e tuns che han in connex cun la Svizra. La Biblioteca naziunala cumpiglia er l'Archiv svizzer da litteratura a Berna, il Centre Dürrenmatt Neuchâtel e la Fonoteca naziunala svizra a Lugano.

L'inventari da la biblioteca en il senn pli stretg consista da la collecziun da «helvetica». Quella cuntegna tut las publicaziuns che stattan en connex cun la Svizra. Ultra da litteratura èn quai per exempel er musicalias, texts uffizials, placats, revistas e.u.v. La collecziun da «helvetica» cumpigliava l'onn 2019 passa 4,8 milliuns unitads, tranter quellas bundant 3,1 milliuns monografias sco er var 950 000 toms da gasettas e da revistas, dentant er rund 150 000 publicaziuns originalmain electronicas sco paginas d'internet. La Collecziun grafica cuntegneva 87 collecziuns singulas – tranter quellas ovas da pitschens maisters svizzers ed archiv d'artists svizzers. Ultra da quai cumpiglia ella l'Archiv federal dals monuments istorics cun var 1,2 milliuns documents. L'Archiv svizzer da litteratura ha tgirà 408 archiv e relaschs d'auturas ed auturs, da scienzadas e scenziads sco er da chasas edituras da tut las regiuns dal pajais. La Fonoteca naziunala svizra ha conservà passa 495 000 portatuns.

Var 21 milliuns paginas u circa 8,2 promils dals cudeschs e dals toms da gasettas e da revistas stampads eran digitalisads ed accessibels online la fin da l'onn 2018.

La collecziun da «helvetica» da la Biblioteca naziunala tenor categorias da medias 2019

Categoria da medias	en %
Monografias	64,18 %
Gasettas e revistas (dumber da toms)	19,76 %
Fegls grafics, fotografias, chartas	10,27 %
Publicaziuns originalmain electronicas en l'archiv duraivel	3,1 %
Musicalias	1,8 %
Microfurmas, CDROMs, ulteriurs purtaders da datas	0,45 %
Documents audiovisuals (tun, maletg, film)	0,44 %
Total	4'826'802

Sinfonieorchester Son Gagl, Parkspiele Son Gagl: finale da la stagiun
il zercladur 2020 suenter il lockdown per via dal coronavirus

Impressum

Survista statistica
da la cultura en Svizra
2020

Editur
Uffizi federal da cultura
Hallwylstrasse 15
CH-3003 Berna

Cussegliaziun statistica
Uffizi federal da statistica
Secziun Politica, cultura, medias
Espace de l'Europe 10
CH-2010 Neuchâtel

Redacziun
Marie Jolliet, Myriam Schleiss
Uffizi federal da cultura

Translaziuns
Servetsch linguistic UFC

Concepziun
Nadine Wüthrich, Turitg

Elavuraziun dals maletgs
Marjeta Morinc, Basilea

Fotografias
© Ti-Press / Pablo Gianinazzi (p. 2/3)
© Christoph Pieren (p. 6/7)
© Sava Hlavacek (p. 24/25)
© Keystone:
Jean-Christophe Bott (p. 34/35)
Samuel Truempy (p. 52/53)
Gian Ehrenzeller (p. 96/97)

Distribuziun
Uffizi federal da cultura

Funtaunas
Questa publicaziun citescha mo
statisticas ch'èn vegnidas publitga-
das da terzas varts. Questas stati-
sticas vegnan fatgas en differents
intervals (tschertinas mintga onn,
autras en intervals da fin 5 onns) e
publitgadas a differentas datas da
l'onn. Perquai na sa laschi betg
evitar da menziunar statisticas da
differents onns ina sper l'autra. Per
mintga sector vegnan utilisadas
las cifras las pli actualas che stattan
a disposiziun. Ils onns correspon-
dents (retschertga da las datas)
e las funtaunas respectivas vegnan
inditgads per mintga statistica.
Il UFC na surpiglia nagina respon-
sablidad per datas da terzas varts.

© Uffizi federal da cultura
Berna, avust 2020

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Bundesamt für Kultur BAK
Office fédéral de la culture OFC
Ufficio federale della cultura UFC
Uffizi federal da cultura UFC

Bundesamt für Statistik BFS
Office fédéral de la statistique OFS
Ufficio federale di statistica UST
Uffizi federal da statistica UST